

L'Orfeó Català

Tal com saben els nostres lectors, el pròxim dimecres a la nit, amb motiu de la festa del Centre de Dependents, vindrà a la nostra ciutat el gloriós Orfeó Català que dirigeix l'eminent mestre Lluís Millet.

Aquesta institució, que és la magnificència artística de la terra catalana, ens farà sentir per uns moments a casa nostra, tota la frescor espontània del cant popular. Per uns moments les nostres ànimes restaran transportades al lloc més elevat de la bellesa, pel màgic ressort de la cançó, expressió viva i resplendent dels nostres sentits més pregons.

La visita que ens farà l'Orfeó Català és per nosaltres una de les més grans joies, i aquesta joia la deurem al nostre Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, entitat que solemnitza la seva festa amb tots els caràcters esplendents.

Podrem admirar i aplaudir a una de les més glòries institucionals de la nostra terra. Podrem saludar, a casa nostra, als ardits cantaires i als seus mestres, al cap dels quals figura el gran Millet, aquest català entusiasta i fervent.

El concert de dimecres, que tindrà lloc en el Teatre Camps de Recreu, assolirà el seu més gran èxit. Els sabadellencs conduïren dià-

sentat en el seu país, i un moviment sempre en ple desenrotllament a Itàlia, al qual nosaltres, i no d'avui, amb la nostra activitat i la nostra paraula, hem cercat d'aportar-hi, amb fèrvid sentiment d'italianitat, la nostra contribució: el moviment per a l'apropament de les ànimes dels artistes a l'ànima musical del poble, per l'amor a la música popular nacional, pel retorn al culte del cant simfònic.

Un moviment similar ha tingut a Catalunya un fortíssim i fecund impuls des de la fundació de l'«Orfeó Català», fa més de trenta quatre anys, per la iniciativa d'En Lluís Millet, qui té la satisfacció d'haver-ne estat sempre el director i d'haver-ne pogut seguir l'admirable progressiu desenrotllament. Amb En Millet, moltes altres personalitats de l'ambient musical català són benemèrits d'aquest magnífic moviment: citem per totes elles l'il·lustre president de l'«Orfeó», el senyor Cabot i Rovira. Per a tenir una idea de l'impuls que ben aviat prengué la institució — eixida del més humil origen i sostinguda amb l'ajut dels socis protectors — cal només pensar que ella ha aconseguit construir-se un grandios palau, pel propi ús, el qual és nomenat «Palau de la Música Catalana».

aviat sortir també ament i amb totes les tant una profunda rcompositors, en l'etornant i escombra

Sentat això, diende l'«Orfeó Català», tantes entre veus fenes, ha aparegut manositat i fusió. Les la dolcesa que per a femenines, i les dels tes de delicadesa i d'exquisits. També le amb tot, moltes quilitat, fraseig natural

Es impossible en mers del llarg progserie de pintoresque lances, genialment tra dels quals hem fet e saigs de la moderna Debussy i Ravel), i ducció individual c per sa colpidora e cant «La mort de l'etitzat per una dol

“La Veu de Sabadell”

18 Gener 1926

L'Orfeó Català a Sabadell

Tal com saben els nostres lectors, el pròxim dimecres a la nit, amb motiu de la festa del Centre de Dependents, vindrà a la nostra ciutat el gloriós Orfeó Català que dirigeix l'eminent mestre Lluís Millet.

Aquesta institució, que és la magnificència artística de la terra catalana, ens farà sentir per uns moments a casa nostra, tota la frescor espontània del cant popular. Per uns moments les nostres ànimes restaran transportades al lloc més elevat de la bellesa, pel màgic ressort de la cançó, expressió viva i resplendent dels nostres sentits més pregonos.

La visita que ens farà l'Orfeó Català és per nosaltres una de les més grans joies, i aquesta joia la deurem al nostre Centre de Dependents del Comerç i de la Indústria, entitat que solemnitza la seva festa amb tots els caràcters esplendents.

Podrem admirar i aplaudir a una de les més glorioses institucions de la nostra terra. Podrem saludar, a casa nostra, als ardits cantaires i als seus mestres, al cap dels quals figura el gran Millet, aquest català entusiasta i fervent.

El concert de dimecres, que tindrà lloc en el Teatre Camps de Recreu, assolirà el seu merescut èxit. Els sabadellencs acudeixen diàriament a l'estatge del Centre de Dependents sol·licitant localitats. No cal dir l'interès que ha despertat a Sabadell la visita que ens farà aquesta institució coral consagrada a Roma.

Glòria a l'Orfeó Català!

Parlant de la visita feta a Roma per l'Orfeó Català, va dir «El Mondo»:

«La vinguda entre nosaltres de la celebradíssima i es podria dir, per les raons que exposarem, històrica societat coral «Orfeó Català», de Barcelona — ultra ésser de per sí un esdeveniment artístic d'alta importància — pot donar lloc a interessants i fecundes reflexions, per l'analogia del moviment espiritual i musical que ella ha representat i repre-

senta en el seu país, i un moviment sempre en ple desenrotllament a Itàlia, al qual nosaltres, i no d'avui, amb la nostra activitat i la nostra paraula, hem cercat d'aportar-hi, amb fèrvid sentiment d'italianitat, la nostra contribució: el moviment per a l'apropament de les ànimes dels artistes a l'ànima musical del poble, per l'amor a la música popular nacional, pel retorn al culte del cant simfònic.

Un moviment similar ha tingut a Catalunya un fortíssim i fecund impuls des de la fundació de l'«Orfeó Català», fa més de trenta quatre anys, per la iniciativa d'En Lluís Millet, qui té la satisfacció d'haver-ne estat sempre el director i d'haver-ne pogut seguir l'admirable progressiu desenrotllament. Amb En Millet, moltes altres personalitats de l'ambient musical català són benemèrits d'aquest magnífic moviment: citem per totes elles l'il·lustre president de l'«Orfeó», el senyor Cabot i Rovira. Per a tenir una idea de l'impuls que ben aviat prengué la institució — eixida del més humil origen i sostinguda amb l'ajut dels socis protectors — cal només pensar que ella ha aconseguit construir-se un grandíol palau, pel propi ús, el qual és nomenat «Palau de la Música Catalana».

Es difícil resumir en poques paraules l'impuls animador i renovador que ha tingut per l'art musical català modern el moviment en l'art musical català modern el moviment — no d'avui, venim sostenint nosaltres la importància de l'art en gènere, i de l'art musical en espècie, com a poderós mitjà d'afirmació nacional i civil — els efectes del qual no s'han limitat a l'estricta camp de la música, en el qual tot ha estat un re florir de re-evocacions i de creacions noves i genuïnes: des de l'empresa «Cançoners Populars de Catalunya» (entorn la qual actualment s'està encara treballant), fins a l'activitat d'un estol novíssim i nombrós de estudiosos i d'artistes.

Un moviment semblant a aquest deura ben

aviat sortir també a Itàlia, en ple desenrotllament i amb totes les seves conseqüències, aportant una profunda renovació en l'activitat dels compositors, en l'elecció del repertori, trastornant i escombrant moltes coses.

Sentat això, diem desseguida que la massa de l'«Orfeó Català», forta de prop de 250 cantaires entre veus femenines, infantils i masculines, ha aparegut magnífica per la seva harmoniositat i fusió. Les veus són més aptes per a la dolcesa que per a la força: especialment, les femenines, i les dels nois, aconsegueixen efectes de delicadesa i de gràcia ingènua verament exquisits. També les veus mascles presenten, amb tot, moltes qualitats: sobrietat, flexibilitat, fraseig natural i expressiu.

Es impossible entretenir-se en tots els números del llarg programa, que comprenia una sèrie de pintoresques cançons populars catalanes, genialment transcrits pels nous músics dels quals hem fet esment; tres exquisits assaigs de la moderna producció francesa (de Debussy i Ravel), i altre de la moderna producció individual catalana: entre els quals, per sa colpidora expressivitat, el bellíssim cant «La mort de l'escolà», de Nicolau, caracteritzat per una dolça insistent lamentació de les veus agudes damunt els fonaments de les notes profundes dels baixos, en la suau tonalitat de «mi menor»; forta i poètica creació que, verament, fa honor al seu autor. El mestre Millet ha dirigit amb docta autoritat i sentiment profund.

Amb ell els molt valents cantaires — acoïllits ja amb un càlid aplaudiment de simpatia a la llur aparició; la desfilada començà amb els noiets i les noies vestides de blanc, cobert el cap amb la característica «mantellina»; i l'himne de la Societat, compost pel mestre Millet, ha estat escoltat pel públic, reverentment, a peu dret — han estat aplaudidíssims i s'han vist obligats a concedir innumbrables repeticions.»

Amics: la nostra música...

Amics: la nostra música ha estat consagrada a Roma: la nostra música representa el nostre esperit: ha estat consagrat el nostre esperit.

Lluís MILLET.

El concierto del sábado del Orfeó Catalá

Constituyó una gran solemnidad artística, siendo acogidos con gran entusiasmo las nuevas composiciones del maestro Vives : : : : :

El verdadero acontecimiento artístico cabe considerar el último concierto del Orfeó Catalá, celebrado el sábado por la noche en el Palau de la Música Catalana y ante un público extraordinario, en número y entusiasmo, como pocas veces se ha visto. Muchos eran los alicientes, pero de entre todos se destacaba la figura de Amadeo Vives, que después de muchísimos años volvía al lugar en donde conquistó sus primeros prestigios.

Y la expectación y el interés que había por escuchar los nuevos frutos del autor de "L'Emigrant", no quedaron defraudados. Todo lo contrario. El maestro Vives triunfó, escuchando nutridísimas ovaciones y merecidas. El mejor elogio que puede hacerse de las composiciones que de él se estrenaron es el consignar que a la salida del concierto se oía a muchísimos de los que constituyeron el inmenso auditorio, tararear con gran justeza "La Balanguera", última de las composiciones que de él se estrenaron. Este solo hecho ya indica el ingenio y la habilidad del maestro Vives.

Alguien—no faltan nunca maliciosos—atribuía esta cualidad a ser poco originales las composiciones del maestro Vives que se estrenaron. Tanta injusticia. Pero vamos a suponer que este hecho sea verdad y argüimos que la originalidad lo mismo que la verdad no es patrimonio exclusivo de ningún ingenio, por más extraordinario que sea. Todas las verdades, todos los caracteres, todas las pasiones, hasta la idea de todas las formas expresivas existen más o menos vagamente en el mundo espiritual y son del dominio de todos los hombres. El que sabe descubrirlas y formularlas, el que tiene bastant

fuerza en sí mismo para apropiarse lo que le conviene, usa de un derecho tanto más legítimo cuanto mayor sea la parte de vida propia que comunica a los elementos extraños de que se apodera. De no ser así, la historia del ingenio humano se convertiría en un proceso criminal, donde ningún hombre ilustre podría justamente liberarse del ignominioso título de ladrón. Lo importante en esta materia no es saber si se ha tomado algo ajeno, sino se ha tenido habilidad de hacerse propio; ni si tal idea semeja otra idea sino si han recibido nuevo aliento en la distinta combinación que les han dado. Un mismo raudal contribuye a producir en unos sitios verduras y flores y en otros desaparece infructífero en arenas; la cuestión no está en el agua, está en el terreno y todos los plagios del mundo no harán que una cabeza estéril utilice con discreción los pensamientos extraños.

Entiéndase que hemos hecho esta digresión para contrarrestar el concepto equivoco, con que algunas voces que llegaron a nuestros oídos, juzgaron los nuevos frutos del maestro Vives. Y ese algo especial que algunos atribuían a plagio no es más que una de las cualidades de las nuevas obras. Es ese algo que no puede explicarse, pero que las hace pegadizas y que prueba la viveza de ingenio de su autor y la facilidad y sencillez de su estilo, de un carácter verdaderamente popular, aunque no de nuestra tierra, digámoslo todo con sinceridad. Si hubiéramos de establecer parentesco, diríamos que se hallan más cerca de la raza germánica que de la nuestra. Sus alemanismos son evidentes en todo momento.

Las composiciones que se estrenaron, las tres primeras tituladas "Jesús y San Joan", "La lluna i la rosa", "Canta i vola que fa sol", forman un ciclo que denomina "Idil·lis" y son tres muy bellas, rebosan distinción, una gran soltura y están construidas con verdadera maes

y quinto, sin duda por lidiarse después de los tres primeros que fueron peores y aburrieron más que los protestados.

Se aplaudió también a Machaquito que presenció, desde un palco, la desdichada corrida, acompañado de su íntimo noamigo, el inteligente aficionado, don Eugenio Moreno. Para Rafael González no pasan los años. Parece todavía un muchacho.

★

Para el día del Corpus se anunció una novillada, con toros de Curro Molina, antes de Urcola, para Ginesillo, Julio Mendoza y Torerito de Málaga, nuevo en Barcelona, a quien tantos deseos de ver tienen los aficionados.

La primera y la última hubieron de repetirse ante los insistentes aplausos. La otra con posición del maestro Vives, titulada "La Balanguera", sobre letra de Juan Alcover, es también un gran acierto. La parte de órgano de esta producción la interpretó muy bien el excelente maestro señor Cumellas. El maestro Vives fué ovacionado frenéticamente y obligado por el público con sus aplausos y aclamaciones al salir al proscenio varias veces a saludar.

El Orfeó Catalá cantó, además de la indicadas composiciones, el "Cant de la Senyera", de Millet, "Entre flors" y el grandioso poema de Nicolau, "Capitant", verdadera maravilla, una de las más grandes creaciones modernas.

Si siempre es admirable la labor de nuestra primera entidad coral más admirable aún hasta un punto realmente inconcebible, fué la que realizó en el concierto del sábado. No hablemos ya del ajuste y de la afinación porque ambas cosas tratándose de nuestro Orfeó Catalá, ya se sabe que son siempre perfectas. Hemos de referirnos, pues, al terreno espiritual y reconocer que rayó a una altura inconcebible poniendo todos los cantores de nuestra gloriosa institución un amor, un entusiasmo, un sentimiento en su labor artística exquisitos a todo serlo. En cuanto al maestro Millet, cuanto se diga es poco. Su obra ha rebasado los límites de lo corriente y debe considerársela no como notable, ni como buena, ni como eminente, sino como genial. El maestro Millet es, indudablemente, un genial director y con ello queda dicho todo.

Estrenó también y obtuvo una buena acogida, una composición coral excelente, del maestro Antonio Catalá.

El público correspondió a la

"El Noticiero Universal"

31 maig 1925

Música y Teatros

Palau de la Música Catalana

CONCIERTO UOR EL ORFEON CATALAN,
CON EL CONCURSO DE EMILIO VENDRELL
Y PEDRO VALLRIBERA.

La velada del sábado, por la noche, de cuyo éxito ya dimos cuenta, fué una fiesta de entusiasmo, pues todas las obras que se interpretaron fueron acogidas con fuertes salvas de aplausos.

El entusiasmo tuvo dos momentos ovacionales. El primero cuando el tenor Emilio Vendrell, después de cantar fuera de programa varios poemas, entonó con su habitual delicadeza y sentimiento «La canción del emigrante». El segundo, cuando se dió la primera audición de «La Balanguera», de Juan Alcover, musicada con ritmo himnario por el maestro Vives, y que tuvo que ser bisada. A la salida, el público ya había cogido la briosa melodía.

Con todo, de las obras estrenadas, las más delicadas son los idilios, en especial el primero de «El Niño Jesús» y «San Juan», de Jacinto Verdaguer, y dos motivos delicados de «La Luna y la Rosa», letra de J. Llongueras, donde triunfan el buen gusto en resolver las ideas que caracteriza al maestro Vives su habilidad para trasladar los ritmos a acentuación de emotividades distintas. Así, en la primera de dichas composiciones, el sentimiento de terna religiosidad es perseguido por medio de un tema que se diría evocador de gracias cortesanas dieciochenas. Siendo éste el más bello momento, es el menos compenetrado con la letra. Hay que mencionar la melodía imitativa que ha puesto al tercer idilio, que es una fina poesía, de Francisco Pujol.

Así como en la primera parte los coros agradaron plenamente al público — que casi no cabía en el local —, al cantar «La Senyera» inicial, de Millet, y «Entre flors» y «Captant», de Nicolau, alcanzando suma fuerza expresiva y de matización en este poema verdagueriano; así como en la segunda, Emilio Vendrell obtuvo un triunfo más de su brillante carrera artística, sobre todo en esa lozana producción de Tomás Garcés y el maestro Toldrá, titulada: «Conçó de grumet», que tuvo que bisar, y en «La ginesta», de Maragall y Pujol, también en la tercera parte del programa, hubo motivo justificado para que el público se enardeciera un poco, porque se le hablaba en un tono que le es caro y familiar. Ello constituyó un éxito para los maestros citados y para el maestro Catalá por sus «Crisálidas», que fueron recibidas con bastante agrado, para los coros, y, sobre todo, para Luis Millet, alma tensa de nuestra ejemplar entidad coral, y para Vendrell y el pianista Pedro Vallribera, que le acompañó con acierto.

Se hizo salir a saludar al maestro Vives, y al terminar la fiesta, como queda dicho, el público ya se sentía contagiado por el himno de «La Balanguera».

“La Vanguardia”

1 juny 1.925

VIDA MUSICAL

En el último concierto del «Orfeo Catalá» cantó el tenor Vendrell, y se dieron a conocer unas obras corales de Amadeo Vives

La primera institución coral catalana, nuevamente ha dado en el Palau, un concierto. Bastó que se anunciara que el insigne Millet y sus cantores, iban a presentarse ante el público, para que éste atestara la sala. Presentaba en este concierto, el Palau, un aspecto imponente. Ello fácilmente se comprende, puesto que además de obras corales ya conocidas y aplaudidas, como «Entre flores» y «Captant» del venerable maestro Nicolau, y de disponerse un recital de canciones por el popular tenor Emilio Vendrell, iban a darse a conocer las «Crisálides» del maestro Catalá y varias obras corales del compositor Amadeo Vives, que por cierto habían despertado poderosamente la atención del público.

Comenzó el concierto cantándose entusiastamente el «Cant de la senyera» de Millet, que fué escuchado en pie y aclamado hasta el delirio. Se interpretaron las ya mencionadas obras de Nicolau, vino el descanso y siguió después, el recital del tenor Emilio Vendrell.

Nosotros que permanecemos lo más alejados posible de las salas de zarzuela, solamente vimos a Emilio Vendrell cuando nuevamente se reintegra al arte sincero y noble. Claro está, que dado como están los tiempos y lo duros que se muestran, no vamos a pretender convencer a Vendrell, que abandone el camino emprendido. Tiene derecho a hacer, el tenor favorito de las multitudes, lo que le venga en gana y puesto le pagan cuanto a él le viene en gana, bien hará en perdurar en el género que ha elegido. A nosotros nos basta, pues, otra cosa es imposible, que Vendrell de vez en cuando, tome parte importante en esas fiestas del Palau, se acuerde que a Luis Millet le debe la fama tenoril y que nos deleite cantando canciones de compositores catalanes.

Y en esos recitales, como en el último que hemos oído, descubrimos nosotros la principal calidad que tiene Emilio Vendrell. Con su bella voz y en un estilo conciso, expresó el tenor «Cansó tardoral» de Morera, la «Cansó» de Lambert, «Flor tardana» de Longás, la «Cansó del grumet» — que por cierto tuvo de bisarse, de Toldrá —, el «Romans de Santa Llúcia», que dijo Vendrell de un modo emocional, romance cuya poesía debida a José María de Segarra, es deliciosa y que nos complacemos en afirmar que es una de las poesías más puras que surgieron del parnaso catalán en estos últimos años y cuya música de Toldrá compenétrase en un todo poético con lo que escribió Segarra.

A las mencionadas canciones siguieron «Vinyes verdes», original de los mencionados autores del «Romans de Santa Llúcia»; «Paisatge des del tren» de Planás y «La Ginesta» de Pujol, que tuvo que ser repetida y cuyo autor tuvo que presentarse en el hemiciclo. Se aplaudió a tal extremo a Vendrell, que éste tuvo que cantar como extra, «La taverna d'en Mallo» de Apeles Mestres y «L'Emigrant» de Vives. Las ovaciones fueron formidables y precursoras del lleno, que va a haber el próximo sábado en el Palau, donde Vendrell va a cantar, en primera audición, obras de músicos catalanes.

Se dió a conocer «Crisálides» del maestro Catalá, que es una composición realizada con mucho tino y que desde el punto de vista armónico, no deja de acusar un buen sentido, así como una sinceridad, fluye de la totalidad de la obra.

Amadeo Vives se ha propuesto llegar al corazón del pueblo. Han sido cuatro las composiciones nuevas que ahora oímos al «Orfeo Catalá». Todas ellas y de una manera distinta y clara, como es menester, acusan lo que bien pudiéramos llamar la vista mental de Vives. En las cuatro obras oídas, el fecundo autor de «Doña Francisquita» ha estampado su sello y a las cuatro ha prestado su condición y su vida.

Tuvo el acierto Amadeo Vives, de escoger «Jesús i Sant Joan» de los

«Idilis» de Verdaguer. La poesía de este inmortal, se presta bien a la música. Vives creyó que debía ser el pueblo catalán quien pudiera cantar el prestigio de la rima verdagueriana y si hemos de mostrarnos sinceros, bien diremos que dado el fin que perseguía al componerla, después de esta primera audición, el propósito queda plenamente logrado. Al traducir musicalmente y de un modo muy hábil, el espíritu de Verdaguer, ha dado a conocer Vives al público del «Orfeo Catalá», una modalidad que bien se avendrá con las preferencias y amores de los auditorios a los festivales corales del Palau.

Nos place acaso más que la composición anterior, «La lluna i la rosa», cuya poesía es de Juan Llongueras. Tiene la misma claridad, la música, que la anterior, pero hallamos mayor viveza en ritmos y melodías así como gustamos más en la totalidad de su desarrollo.

«Canta i vola que fa sol», es otra composición que acusa el profundo amor que siente Vives por lo popular. Solicitó el músico la poesía de Francisco Pujols, porque creyó que en medio de toda aquella inocencia resplandecía una forma poética impecable. Es una poesía, la de Pujols, completamente independiente de la preocupación de los estilizadores. Vives, se ha inspirado más que en nada, en la sencillez y alegría del poeta y dejó brotar melodías improvisadamente, y no se preocupó de otra cosa.

En el final del concierto oímos «La Balanguera», para voces y órgano. También es una obra que entra de pleno en las preferencias de los grandes públicos. La composición se comprende desde el primer compás y sigue fácilmente el oyente la melodía. No dudamos que esta parca mallorquina de Alcover, musicada por Vives, no vamos a tardar verla popularizada. A juzgar por lo que oímos, «La Balanguera» está llena de interés y claramente se advierte que melodía y armonizaciones se basan en un tradicional modo de componer de Amadeo Vives y que ha nacido del amor que siente por lo popular y no de liviano capricho.

A Vives se le aplaudió con entusiasmo, y lo mismo la primera de las composiciones que «La Balanguera» tuvieron que ser repetidas. El invieto «Orfeo Catalá», y con él el insigne Millet, fué ovacionado.

“La Noche”

1 juny 1925

CONCIERTOS

ORFEO CATALA

La sala del Palau de la Música Catalana vióse llena como pocas veces en el concierto que nuestra primera entidad coral dió el sábado último por la noche, y en el cual se estrenaron algunas composiciones.

(Fueron ellas: «Crisálides», del joven maestro señor Catalá, bien planeada y en la que el envoltorio armónico tiene consistencia y simpático color; y cuatro del celebrado maestro Vives.

Tres de ellas intituladas Idilis, forman serie: «Jesús y Sant Joan», «La Lluna y la rosa» y «Catala i vola, que fa sol».

La primera tiene por texto la poesía de Verdaguer: «Els cosinets», cuya ternura en su rápida descripción es un trasunto de la que respira en su candorosa escena el cuadro del inmortal Murillo, siempre admirado por el gran poeta catalán: «Los Niños de la concha».

La misma poesía verdagueriana tentó antes a algún compositor que no dejó de comentarla en otra forma musical.

Esta nueva composición del maestro Vives, que rebosa ingenuidad y delicadeza, alcanzó los honores del «bis». Repitióse también la tercera de las ya citadas composiciones del maestro Vives.

Para terminar estrenóse «La balanguera», del propio autor; obra destinada a la popularidad, la cual explica su sencillez que la hace de efecto inmediato.

En el fragor de una ovación fué llamado al hemíciclo el maestro Vives. A él y también al maestro Millet hizo el público una gran demostración de aplauso y simpatía.

«Captant», de Nicolau, una de las producciones de más enjundia que tiene el «Orfeo Catalá» en su repertorio, ejecutóse en la primera parte de la sesión con los aplausos de otras veces.

Hay que consignar que la gran masa de aquél en esta obra como en el resto que le correspondió en el programa, hizo alarde de una justeza de sonoridad y expansión de colorido como en los conciertos más felices que el «Orfeo» puede señalar en su ya larga actuación artística.

Una recital de canciones por el distinguido tenor señor Vendrell constituyó otro verdadero aliciente de la velada.

Alternaron en aquél, melodías de Morera, Lambert, Longás, Toldrá, Planás y Pujol.

Acompañó al piano el maestro Vallibera. Añadióse a lo anunciado «L'Emigrant», de Vives, entre especiales aplausos, que pronto derivaron en ruidosa y prolongada ovación. — B. de P.

“ El Correo Catalán ”

1 juny 1926

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeo català

Emili Vendrell

Un públic fidel, nombrosíssim, emplenà, dissabte, el Palau de la Música. I, ja abans de començar el concert, tothom parlava del mateix: de l'estrena de les obres del mestre Vives, del seu retorn entre nosaltres. Ja després de cantar-se «L'emigrant» (que en Vendrell interpreta, acce-dint als desigs dels aficionats), Amadeu Vives fou objecte de càlides i ben significatives manifestacions de simpatia.

Quatre foren les obres estrenades d'Amadeu Vives: tres «Idillis» i «La Balanguera».

Diguem-ho tot seguit: es tracta de quatre encerts de l'autor ben popular que escriu «Maruxa». De quatre bonics i originals joiells que vénen a enriquir la nostra ja ben ufanosa i ben típica literatura per agrupaments corals.

En el nostre actual i ben valuós renaixement, la nota ferma, original, saborositíssima i sobretot nostra, del bon mestre Amadeu Vives, hi mancava. No es tracta, en efecte, per ventura, d'un dels nostres millors músics? Però En Vives és encara més que un músic, que un molt gran i refinat artista: és un esperit selectíssim, inquiet, personalíssim, que ens honora. Cal sentir-lo parlar, cal llegir els seus articles, en els quals, precisament, sovint, no s'hi parla de música! Quan es tracta d'En Vives, fins les paradoxes, les «boutades», són interessants.

I heu's-el ací, de bell nou, entre nosaltres. Heu's-el ací musicant, novament, versos nostrats. Benvingut. Les ovacions, l'acollida que el públic, que tot el públic prodigà al bon mestre l'obligaran, sens dubte, a «continuar». Hi està, creiem, obligat. Però ja sabem que en té més ganes que nosaltres. Car en Vives és un bon fill de Catalunya.

En fi, heu's ací ja quatre obres. Quatre obres admirables, en veritat, que foren xardorosament, amorosament acollides... i agraïdes.

Heu's ací els títols dels Idillis: «Jesús i Sant Joan», «La lluna i la rosa», «Canta i vola que fa sol».

Amb els seus Idillis, Amadeu Vives evoca, certament, els bons temps dels vells madrigalistes. Els seus Idillis, en veritat, «madrigalitzen». Hi ha, fins i tot, en algun dels esmentats Idillis (en el primer, per exemple), alguna fina, curta i ben subtil onomatopeia, que fa pensar en Jannequin. Però, ho afirmem, no es tracta de cap «imitació», car les obres que comentem són precisament ben personals. Però hi ha en les dites produccions la mateixa gràcia, la mateixa distinció, la mateixa «intenció» que en les millors pàgines dels grans músics cinentistes. I com tot això és exquisidament escrit, cisellat! I com els versos són justament musicats, subratllats. Com tots volen, diria's, de sobte, impulsats per la música, per la pura i natural i ben gentil cançó. En aquest sentit, considerem «Jesús i Sant Joan» i «Canta i vola que fa sol», dues felices troballes. Com les dites

«dir» el primer i el tercer dels idillis. Un pur encert.

La segona part del concert que comentem fou confiada a Emili Vendrell. I el popular cantaire interpretà cançons de músics nostres: Morera, Lambert, Longàs, Toldrà, Planàs i Pujol.

En Vendrell fou aplaudidíssim i, ultra repetir algunes de les pàgines del seu programa, hagué d'afegir altres cançons. I cantà, si mal no recordem, «Cançó de Taverna», d'Apelles Mestres; «L'emigrant», d'Amadeu Vives (ambdues demanades pel públic), i una cançó d'Eduard Toldrà.

Emili Vendrell fou ben acompanyat pel pianista Pere Vallribera.

En començar la tercera part, l'Orfeo Català estrenà també una nova producció, «Crisàlides», del mestre Català.

Es una obra agraïda, fresquívola, ben estructurada, el calent de la qual és francament popular, nostrat.

Fou ben acollida.

El concert havia començat amb el ja tradicional «Cant de la Senyera» i amb dues obres cabdals, ja populars, de la nostra literatura coral. «Entre flors» i «Captants», del mestre Nicolau.

I la sessió assolí un èxit franc, xardorosíssim, i aconsolador de moltes coses!

F. Ll.

“La Ven de Catalunya”

1 juny 1.936

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català

Emili Vendrell

Un públic fidel, nombrosíssim, emplenà, dissabte, el Palau de la Música. I, ja abans de començar el concert, tothom parlava del mateix: de l'estrena de les obres del mestre Vives, del seu retorn entre nosaltres. Ja després de cantar-se «L'emigrant» (que en Vendrell interpretà, accedint als desigs dels aficionats), Amadeu Vives fou objecte de càlides i ben significatives manifestacions de simpatia.

Quatre foren les obres estrenades d'Amadeu Vives: tres «Idilis» i «La Balanguera».

Diguem-ho tot seguit: es tracta de quatre encerts de l'autor ben popular que escriví «Maruxa». De quatre bonics i originals joiells que vénen a enriquir la nostra ja ben ufanosa i ben típica literatura per agrupaments corals.

En el nostre actual i ben valuós renaixement, la nota ferma, original, saborosíssima i sobretot nostra del bon mestre Amadeu Vives, hi mancava. No es tracta, en efecte, per ventura, d'un dels nostres millors músics? Però En Vives és encara més que un músic, que un molt gran i refinat artista: és un esperit selectíssim, inquiet, personalíssim, que ens honora. Cal sentir-lo parlar, cal llegir els seus articles, en els quals, precisament, sovint, no s'hi parla de música! Quan es tracta d'En Vives, fins les paradoxes, les «boutades», són interessants.

I heu's-el ací, de bell nou, entre nosaltres. Heu's-el ací musicant, novament, versos nostrats. Benvingut. Les ovacions, l'acollida que el públic, que tot el públic prodiga al bon mestre l'obligaran, sens dubte, a «continuar». Hi està, creiem, obligat. Però ja sabem que en té més ganes que nosaltres. Car en Vives és un bon fill de Catalunya.

En fi, heu's ací ja quatre obres. Quatre obres admirables, en veritat, que foren xardoresament, amorosament acollides... i agraïdes.

Heu's ací els títols dels Idilis: «Jesús i Sant Joan», «La lluna i la rosa», «Canta i vola que fa sol».

Amb els seus idilis, Amadeu Vives evoca, certament, els bons temps dels vells madrigalistes. Els seus idilis, en veritat, «madrigalitzen». Hi ha, fins i tot, en algun dels esmentats idilis (en el primer, per exemple), alguna fina, curta i ben subtil onomatopeia, que fa pensar en Jannequin. Però, ho afirmem, no es tracta de cap «imitació», car les obres que comentem són precisament ben personals. Però hi ha en les dites produccions la mateixa gràcia, la mateixa distinció, la mateixa «intenció» que en les millors pàgines dels grans músics cinentistes. I com tot això és exquisidament escrit, cisellat! I com els versos són justament musicats, subratllats. Com tots volen, diria's, de sobte, impulsats per la música, per la pura i natural i ben gentil cançó. En aquest sentit, considerem «Jesús i Sant Joan» i «Canta i vola que fa sol», dues felices troballes. Com les dites cançons són clares, són pures! Quedaran, certament, de repertori. Cal, evidentment, unes mans ben traçades i un esperit ben subtil, ben delicat, per a escriure joietes delitoses com les que ens ocupen. El públic fou ben sensible a la bellesa sobirana de les esmentades cançons i demanà llur repetició. I després de l'execució de «Canta i vola que fa sol», Amadeu Vives fou ovacionat, festejat, aclamat.

«La lluna i la rosa», amb lletra de Joan Llongueras, és una producció també bonica, però més complexa, potser més treballada (i ben treballada, ben pastada) que les anteriors. A causa d'això no fou, tal volta, tan prestament entesa. Però l'obra és bonica, repetim-ho, i revela la presència d'una mà expertíssima.

De «La Balanguera», l'obra formosa de Joan Alcover, Amadeu Vives n'ha fet una cançó que esdevindrà, creiem, aviat popular.

I ara una observació: així com de molts pintors contemporanis es pot dir que no dibuixen, de molts músics de l'hora actual es pot dir... que no saben escriure una línia melòdica, una successió de sons que voli amb gràcia, i que tingui un franc sentit. Les dèries harmòniques ocupen gairebé únicament els esperits dels músics esmentats. I així com el pintor impressionista s'ocupa principalment del color, el músic moderníssim (fins i tot el que ja no és ni vol ésser impressionista), s'ocupa preferentment del so. Però les «cèl·lules» i fins els temes (?) dels quals es serveix són generalment pobres.

Vives, al contrari, apareix avui ben destre en l'art de crear una línia, una entitat melòdica ben xamosa i expressiva. Els seus idilis ho palesen prou bé. Però entengui's que no parlem ara de les melodies innocentment simètriques, que tothom defuig, amb raó. Parlem de la lliure i expressiva i bella melodia. En Vives, en un mot, «dibuixa».

I que ens perdoni el bon mestre el nostre ràpid i insuficient comentari. Ja endevina que l'hem d'escriure ben de pressa.

L'Orfeó Català interpretà els idilis d'Amadeu Vives d'una manera justíssima. Ja no es pot exigir una més fina, més aguda comprensió. No oblidarem mai, per exemple, la manera viva, maliciosa, graciosa, de

«dir» el primer i el tercer dels idilis. Un pur encert.

La segona part del concert que comentem fou confiada a Emili Vendrell. I el popular cantaire interpretà cançons de músics nostres: Morera, Lambert, Longàs, Toldrà, Planàs i Pujol.

En Vendrell fou aplaudidíssim i, ultra repetir algunes de les pàgines del seu programa, hagué d'afegir altres cançons. I cantà, si mal no recordem, «Cançó de Taverna», d'Apelles Mestres; «L'emigrant», d'Amadeu Vives (ambdues demanades pel públic), i una cançó d'Eduard Toldrà.

Emili Vendrell fou ben acompanyat pel pianista Pere Vallribera.

En començar la tercera part, l'Orfeó Català estrenà també una nova producció, «Crisàlides», del mestre Català.

Es una obra agraïda, fresquívola, ben estructurada, el calent de la qual és francament popular, nostrat.

Fou ben acollida.

El concert havia començat amb el ja tradicional «Cant de la Senyera» i amb dues obres cabdals, ja populars, de la nostra literatura coral, «Entre flors» i «Captants», del mestre Nicolau.

I la sessió assolí un èxit franc, xardorosíssim, i aconsolador de moltes coses!

F. Ll.

“La Ven de Catalunya”

1 juny 1935

DE MÚSICA

"ORFEO CATALA"

Rebosante de público vióse el sábado por la noche la sala del "Palau", con motivo de celebrar su anunciado concierto el "Orfeo Catalá" en el que se estrenaban "Y díls-lis" y "La Balenguera", de Amadeo Vives.

Estos estrenos del popular compositor despertaron mucho interés. También figuraba en primera audición una notable obra de A. Catalá titulada "Crisálides", además de cantarse en la primera parte "El cant de la Senyera" de Millet y "Entre Hòrs" y "Captant", de Nicolau.

La segunda parte del programa corrió a cargo del tenor Emilio Vendrell, el cual cantó varias obras de Morera, Lambert, Longás, Toldrà, Planás y Pujol. Vendrell obtuvo grandes aplausos debiendo de añadir varias obras extra para corresponder a las ovaciones del auditorio. Cantó entonces entre otras "La tabeina d'en Mallol", y "L'emigrant", que matizó muy bien.

Las obras del maestro Vives poseen aquella habilidad y gracia que tantas veces ha demostrado su autor. Particularmente sus "Ydíls-lis" son de diáfana línea melódica y de gracil ritmo. El titulado "Canta i vola que fa sol", está desarrollado con gran maestría. Si en "Idíls-lis" fué el maestro Vives objeto de grandes ovaciones, también fué grande el entusiasmo que despertó en el auditorio la obra "La Balenguera".

Esta obra con la citada anteriormente tuvieron que bisarse, así como el maestro Vives vióse obligado a presentarse al hemicio.

En cuanto a la labor del "Orfeo Catalá", fué como de costumbre, digna de su prestigio y de su gran valía. Todas las obras fueron cantadas con aquella perfección y aquella matización tan sumamente emotiva que es la característica de nuestra primera masa coral.

El maestro Millet fué ovacionado repetidas veces.

"Diario de Barcelona"

1 juny 1.926

LA MUSICA

PALAU DE LA MUSICA CATALANA :: ORFEO CATALA

Emili Vendrell, tenor, i Pere Vallribera, pianista

L'Orfeo Català celebrà dissabte passat, amb brillantor extraordinària, l'anunciat concert. El programa combinat era per demés atractiu, i anunciava una solemnitat a la qual respongué el públic omplint de gom a gom la sala, que abans de començar la sessió presentava un aspecte d'animació inusitada.

L'Orfeo, després d'algun temps de no haver-lo cantat, repregué en aquesta vetllada el gran poema del mestre Nicolau "Captant". També del mateix compositor hi havia, en la tria, el cor d'homes "Entre flors", i a la darrera part, cantat per primera vegada per l'Orfeo Català, el cor per a veus mixtes "Crisàlides", del mestre Català, i l'estrena de tres "Idilis" i "La Balanguera", d'Amadeu Vives. Oi més, la segona part de concert consistí en un recital de cançons de compositors de la terra, que donà N'Emili Vendrell, acompanyat del pianista Pere Vallribera. Es comprèn, doncs, que amb tan belles promences el concert hagués desvetllat una expectació excepcional.

L'audició de "Captant", aquesta obra mestra del gran músic català, tingué tot l'interès d'una novetat. L'Orfeo no la prodiga en els seus concerts, i la partitura és de la categoria d'aquelles que cada vegada que hi ha avinentesa d'escoltar-les mostren nous tresors íntims i ofereixen a l'admiració dels oients renovades meravelles. La inspiració tan pura del nostre compositor, el seu alè poderós, la rica i inexhaurible abundor dels seus recursos i mitjans d'expressió, i la traça prodigiosa en trobar el punt just de col·laboració ponderada i eficaç de tots els elements, es manifesten en aquesta magnífica partitura d'una manera colpidora i donen la mesura d'unes facultats verament excepcionals. I per damunt de tot, plana com una ressonància inconfusible, un tret particularment viu i insinuant, que és encara el que avalora aquesta música amb una de les més preades qualitats que pugui tenir l'obra d'art: el caràcter vigorós i precís. Es música ben catalana, tan saturada del nostre sentiment, que cada pas que dona el compositor en desenrotllar els temes o variar-ne l'exposició, no sembla sinó la troballa afortunada de l'expressió d'un matís nou que precisa més i més la fesomia i les característiques essencials de l'esperit que l'ànima i li dona forma.

Es difícil de descriure l'emoció que causà en el públic aquesta composició, que fou interpretada amb una intensitat d'expressió inigualable pel meravellós estol del mestre Millet. Les ovacions de tot l'auditori es repetiren i s'allargaren amb un escalf que prou digué com havia commogut aquella imposant massa de gent l'obra del mestre Nicolau, que a través de la tasca superba de l'Orfeo Català es revelà amb tota la seva grandiositat.

N'Emili Vendrell obtingué amb el seu recital un èxit clamorós. Amb el seu art de dicció expressiva i acuradament matisada que tantes vegades l'ha fet triomfar davant del nostre públic, interpretà una excel·lent tria de cançons de Morera, Cambert, Longàs, Toldrà, Planàs, i Pujol, de les quals n'hagué de repetir quatre, i encara a l'acabament s'allargà la llista amb tres composicions més, car els aplaudiments no cessaven, i l'auditori s'entusiasmava més i més per moments "L'emigrant", demanat amb insistència pel públic, i que cantà En Vendrell exquisidament, posà terme a la seva tasca brillantíssima, en la qual prengué una part ben interessant el notable pianista Pere Vallribera, que acompanyà amb encert molt remarcable totes les cançons. Al cor del mestre Català "Crisàlides", bella composició que fou molt aplaudida — i bona part dels aplaudiments s'adreçaren al solista tenor senyor Torra, que digué molt expressivament la seva part — seguí l'estrena de les obres del mestre Amadeu Vives.

No cal que diguem el goig que a tots ens ha produït l'aparició d'aquest nom, ben estimat aquí, en el programa de dissabte passat, omplint gairebé tota una part del concert.

El mestre Amadeu Vives acaba d'oferir a l'Orfeo Català unes flors exquisides del seu talent, que cal rebre amb so de festa. Els tres "Idilis", titulats "Jesús i Sant Joan", "La lluna i la rosa" i "Canta i vola que fa sol", són tres composicions que enriqueixen el repertori de l'Orfeo amb una aportació ben valuosa. Són concebudes amb una exquisidesa de sentiment, plena de suggestions i escrites amb la traça mestriosa d'un gran artista. L'ambient poèticament evocat dels vells madrugals, ens aparegué matisat amb fines pinzellades que palesen una sensibilitat delicada i una viva fantasia. El segon, "La lluna i la rosa", és, pel nostre gust, superior als altres; en ell s'enlaira extraordinàriament la inspiració de l'artista, i vibra un sentiment profund i una pura emoció. En el concert pròxim de l'Orfeo tornarem a escoltar-los amb el goig més complet.

El públic aplaudí amb entusiasme vivíssim i demanà repeticions que hagueren d'ésser concedides. El mestre Vives fou cridat a l'hemicicle i abraçat amb el mestre Millet escoltà repetides ovacions plenes d'afecte que interromperen bona estona el concert.

El triomf del compositor fou ardonit encara amb l'estrena de "La Balanguera". L'efecte que causà aquesta composició, cantada a l'uníson per tot l'Orfeo i acompanyada per l'orgue, fou indescriptible. En ésser represa, l'entusiasme es desbordà i ressonaren aclamacions verament impressionants.

Ha tingut un bell encert el mestre Vives en musicar la magnífica poesia del gran mallorquí, que oportunament assenyalà a l'atenció dels músics de la terra En Josep Carner:

Heus-la aquí:

LA BALANGLERA

La balanguera misteriosa,
com una aranya d'art subtil,
buida que buida sa filosa,
de nostra vida treu el fil.
Com una parca bé cavilla
teixint la tela per demà.
La balanguera fila, fila,
la balanguera filarà.

Girant l'ullada cap enrera,
guaita les ombres de l'avior,
i de la nova primavera
sap on s'amaga la llavor.

Sap que la soca més s'enfila
com més endins pot arrelar.
La balanguera fila, fila,
la balanguera filarà.

Quan la parella ve de noces,
ja veu i compta sos minyons;
veu com davallen a les fosses
els qui ara viuen d'il·lusions.
els qui a la plaça de la vila
surten a riure i a cantar.
La balanguera fila, fila,
la balanguera filarà.

"La Publicitat"

2 juny 1926

Conciertos

PALAU DE LA MUSICA
CATALANA : : :

ORFEO CATALA

Cuando nuestro admirable Orfeo Catalá anuncia un concierto puede ya darse por descontado el éxito artístico y económico. Un público enorme invade la sala de espectáculos, no dejando localidad vacía y amontonándose en la entrada general.

Mucho antes de empezar el concierto del sábado ya figuraba en taquilla el codiciado cartel "No hay localidades". El lleno fué enorme.

En el concierto intervenía el exquisito tenor Emilio Vendrell, que ofreció una parte de canciones catalanas, de las que es tan admirable intérprete. Además, dábase la primera audición de dos obras corales del maestro Vives, lo cual no dejaba de ser un gran atractivo en el programa.

El maestro Millet apareció en el estrado y seguidamente estallan miles de aplausos.

"El cant de la senyera", de Millet, y las dos magníficas composiciones de Nicolau "Entre flors" y "Cantant" iniciaron el concierto, siendo ellas dichas con la suprema pulcritud que tanto caracteriza a nuestra primera entidad artística.

El recital de canciones por Emilio Vendrell fué un éxito completo. Repitióse casi todo el programa y además hubo que cantar algunas extras. Fueron bisadas "Cançó", Lambert; "Romanç de Santa Llúcia" y "Cançó de grumet", Toldrà, y "La ginesta", Pujol. Fuera de programa "La taverna d'en Mallol", Apeles Mestres, y "L'Emigrant", Vives, que dió ocasión a que el público aclamara al ilustre autor de "Dofia Francisquita".

En la última parte cantóse "Crisálides", de Catalá, y las nuevas composiciones del maestro Vives "Idil·lis" y "La Belengüera", ésta basada sobre variantes de la canción popular, pero con aquel arte, con aquella soltura tan propia en el maestro Vives.

También tuvo que repetirse y el maestro Vives presentarse al estrado, donde lo reclamaban millares de manos con sus aplausos. Para el ilustre Millet y los suyos no faltaron tampoco calurosos agasajos.

Colaboraron con todo acierto el pianista Vallribera, que acompañó al piano al tenor Vendrell, y el maestro Comella en el órgano para las obras de Vives.

ASSOCIACIO OBRERA
DE CONCERTS : :

"El Diluvio"

2 June 1926

Notas musicales

PALAU DE LA MUSICA CATALANA

ORFEO CATALA — EMILIO VENDRELL Y PEDRO VALLRIBERA

Los atractivos del programa desarrollado en el «Palau» el sábado por la noche, hicieron que éste se llenara a rebosar.

Después de la primera parte, en la que el «Orfeo Catalá» cantó magistralmente «El cant de la Senyera», de Millet, y las sublimes composiciones de Nicolau: «Entre Flors» y «Captant», en la segunda, Emilio Vendrell, con el concurso de Pedro Vallribera, interpretó canciones de Morera, Lambert, Longás Toldrá, Planas y Pujol.

No necesitamos ponderar las relevantes cualidades de ese tenor, que tuvo su origen musical en el «Orfeo Catalá». Sencillamente: Vendrell es de los contados que sabe imprimir a su estilo afiligranado una delicadeza de expresión que cautiva. Las inflexiones de su aterciopelada voz se exteriorizan con suma exquisitez. Y en esa su labor de delicadeza sugestiva, la colaboración de su acompañamiento, el notabilísimo pianista Vallribera, jugó un papel importantísimo, realizando las delicias de aquel arte diáfano. Varias fueron las canciones que hubieron de repetirse, interpretando además, fuera de programa, una obra de Toldrá: «Canción de Taberna», de Apeles Mestres, y «L'Elegant», de Vives.

Así, caldeado el público por el entusiasmo, llegamos a la tercera parte con obras de completa novedad, que fueron ejecutadas por el «Orfeo».

En primera audición figuraba «Crisálidas», del maestro Catalá, obra de ponderación sonora y de flúida inspiración, en la que las voces se mueven perfectamente. En calidad de estreno se anunciaba un ciclo de composiciones denominado «Idil·lis», cuyos títulos respectivos son: «Jesús i Sant Joan», «La Lluna», «La Rosa» y «Canta y vola, que fa sol», originales del maestro Amadeo Vives.

Tratándose de tan magnífico músico, no hay que decir que reflejan una maestría de construcción ejemplar, rebotando, además, soltura y distinción. Las dos primeras tienen períodos de delicadeza suma que rememoran orígenes germánicos, especialmente la segunda; reflejadora en determinados momentos de un romanticismo schumaniano. La última, más movida y alegre, se destaca por su espontaneidad y fluidez.

Estrenóse, además, de este maestro, «La Balanguera», cuya música, de inspiración popular, es tan asequible, que a la salida del «Palau» la oímos tatarrear «soto-vocce» a varios de los concurrentes.

Las ovaciones más entusiastas fueron prodigadas al maestro Vives, que obtuvo los honores del estrado. Repitieron «Jesús i Sant Joan», «Canta i vola, que fa sol» y «La Balanguera», esta última con acompaña-

miento de órgano, en el que el veterano maestro Comella patentizó nuevamente su saber de alta pericia.

De la labor realizada por el «Orfeo Catalá», cabe decir solamente que se destacó, como de costumbre, por su máxima perfección, adquirida que es por el nunca bastante alabado temperamento de musicalidad de su maestro, Luis Millet.

“ El Dia Grafico ”

3 juny 1925

DE MÚSICA

Orfeo Catalá

Otro gran éxito obtuvo nuestra primera entidad coral en el concierto que celebró el sábado por la noche en el Palau de la Música Catalana bajo la dirección del maestro Millet y con el concurso del celebrado tenor Emilio Vendrell y el pianista Pedro Vallribera.

Tras el "Cant de la senyera", de Millet, que fué estrepitosamente aplaudido, interpretó el Orfeo "L'emigrant", de Vives, y las demás composiciones de este maestro que fueron estrenadas con tanto éxito en el concierto anterior y que el público ratificó con sus aplausos el interés que le merecieron el día del estreno.

En la última parte dedicada al Ciclo Montserratino de Nicolau, estrenóse una composición de este insigne maestro titulada "La Cançó de la Moreneta", escrita sobre un motivo de la Salve y con la perfección y pureza de estilo en él acostumbradas. Es una verdadera obra de arte, llena de delicadeza, que forma digno pendant con las que integran el referido ciclo.

El Orfeo, como siempre, estuvo admirable en todas las obras que interpretó. Y en cuanto al insigne Millet, también como de costumbre, dirigió de manera insuperable.

La segunda parte, confiada al exquisito tenor Emilio Vendrell, al cual acompañó al piano el maestro Vallribera, ofreció gran interés. Figuraban varias primeras audiciones. La primera fué la "Cançó de Taverna", de Baltasar Samper, sobre letra de José M. de Sagarra. Es una producción de melodía muy expresiva y de distinguida factura. El comentario del piano acusa una gran modernidad en los procedimientos y preside en todo momento un depurado gusto y un originalísimo estilo. Termina la composición con la melodía de la "Cançó del Lladra", que produce una excelente impresión y queda adecuadísima al carácter que exige la poesía.

El "Desembre", de Planas, que se daba en primera audición constituye otra nueva canción digna de figurar entre el vasto repertorio que en nuestro mundo musical existe ya en tal género. Del maestro Pujol, que es uno de los cultivadores más exquisitos de la canción de nuestra tierra, se estrenaron dos hermosísimas composiciones tituladas "Un clavell" y "Els esclòps", mereciendo las dos los honores del bis. Ambas, por su expresiva melodía y por su rico vestido armónico, merecen los mayores elogios. La última constituye una acertadísima onomatopeya del ruido que al andar producen los zuecos.

"El Noticiero Universal"

7 juny 1.925

LA MÚSICA

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA. - Orfeó Català :: Emili Vendrell i Pere Vallribera

Dissabte passat donà l'Orfeó Català, amb el concurs de l'aplaudit tenor Emili Vendrell i del pianista Pere Vallribera, un altre concert que com el del dissabte anterior fou també una vetllada de gran solemnitat.

La primera part del programa l'ompliren, ultra "El cant de la senyera", les composicions del mestre Vives "L'Emigrant" i els tres "Idillis" i "La Balanguera", estrenades en el concert al·ludit.

La nova audició d'aquestes obres del mestre Vives era esperada amb gran interès, després de l'excel·lent impressió que deixaren el dia de llur estrena. El públic les rebé amb la mateixa complaença i amb franc entusiasme i aprecià encara millor les delicades bel·leses que contenen els "Idillis", el segon dels quals, sobretot, produí una forta emoció a l'auditori.

"La Balanguera" fou aplaudida amb gran escalf, i, com a la primera audició hagué de repetir-se.

A la segona part En Vendrell, molt ben acompanyat per l'intelligent pianista senyor Vallribera, donà un recital de cançons i estrenà cinc composicions d'autors catalans.

La tasca notabilíssima d'aquest artista, tan estimat del nostre públic, desvetllà un entusiasme extraordinari que es manifestà amb ovacions unànimes i interminables. A més a més de repetir algunes de les cançons que figuraven en el programa, En Vendrell fou obligat pels aplaudiments a afegir-ne tres més i el públic no es cansava encara d'escollar-lo.

Foren molt ben rebudes pel públic les noves cançons que En Vendrell cantà per primera vegada. "El gessamí i la rosa", d'En Toldrà, poesia de Josep Carner; "Desembre", d'En Planàs, poesia de T. Catasús; "Un clavell", de Francesc Pujol, poema de Josep Carner, i "Els esclòps", del mateix mestre, poesia de Josep Pijoan, són quatre exquisides composicions ben notables, aportacions valuoses a la nostra producció, ja brillant, d'aquest gènere.

La darrera part la constituí el "Cicle Montserratí", del mestre Antoni Nicolau, augmentat amb una nova i deliciosa composició, "Cançó de la Moreneta", que fou estrenada en aquest concert. És una melodia d'un encís incomparable que dins la unitat que relliga les quatre parts del Cicle destaca, no obstant, amb caràcter particular i dona, com la "Cançó dels escolans", una nota de tendresa i frescor exquisides.

La tasca de l'Orfeó Català en tot aquest concert ens oferí aquell conjunt de meravelles que no sabrem admirar mai a bastament. En els "Idillis", d'En Vives, la dicció puríssima i el matisat arribaren a una increïble delicadesa; el mestre Millet els dirigí amb veritable amor i aconseguí efectes de sonoritat de precisió instrumental i detalls de caràcter genialment traçats. En la "Mort de l'escolà" comunicà als coristes una tan viva passió, que tot i haver escoltat moltes vegades aquesta grandiosa concepció del gran mestre català, el públic restà sorprès i profundament emocionat.

No cal dir com esclataren les ovacions en acabar-se aquesta obra que tancava el programa; ovacions retudes amb tota l'ànima al gran mestre que ha creat el magnífic estol, orgull de Catalunya.

L'ORFEO CATALA A L'ASSOCIACIO DE MUSICA DE SABADELL

Demà, dimecres, l'Orfeó Català clourà el curs setè de l'Associació de Música de Sabadell, amb un concert al Teatre Principal d'aquella població, l'entrada al qual serà reservada exclusivament als socis.

El programa d'aquesta sessió serà el següent:

Primera part

"El cant de la Senyera", Millet.

A Sant Joan de Pinada", Cuamelles-Ribó.

Sopran senyora Salvat, tenor senyor Torra.

"La sesta" (sobre temes populars mallorquins), Noguera.

Sopran senyora Salvat, contralt senyoreta Oliva.

Cançó de l'espada, Samper.

Cançonet", Renzo-Mazzarini.

"Ulls de llum serena i clara (madrigal), Brudieu.

"Hivern", Debussy.

"Els remers del Volga" (cançó popular russa).

"La nostra verema" (sardana), Morera.

Tenor senyor Torra.

Segona part

Idillis:

I. "Jesús i Sant Joan".—II.

"La lluna i la rosa".—III. "Canta i vola, que fa sol", Vives.

"Captant" (poema coral), Nicólaou.

"Sanctus" de la "Missa del Papa Marcel", Palestrina.

"La Publicitat"

8 juny 1935

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeó Català — Emili Vendrell

Un públic nombros, selectíssim, acudí de bell nou, el passat dissabte, al Palau de la Música, per tal d'oír l'Orfeó Català i el recital d'Emili Vendrell.

Després del ja tradicional i popular «Cant de la Senyera», l'Orfeó Català interpretà d'una manera sentida, punyent, «L'emigrant», d'Amadeu Vives, i oferí una segona audició dels tres «Idilis» i de «La Balanguera», les obres darrerament estrenades, com ja és sabut, del que podríem ja dir-ne mestre de Sant Pol. Els «Idilis», d'Amadeu Vives, despertaren la mateixa pregona impressió que el primer dia que l'Orfeó els cantà. Es tracta, realment, de tres obres bellíssimes, finament sentides i exterioritzades. «Canta i vola que la sol és, sobretot, una felicitat troballa. I, com ja diguérem, «La Balanguera» és una cançó que hom la cantarà arreu.

Després de l'èxit franc de les seves òperes corals, Amadeu Vives té gairebé l'obligació d'escriure'n d'altres. I tots les aplaudirem, les agraïrem.

El mestre Nicolau ha augmentat el seu cicle Montserratí amb la «Cançó de la Moreneta». L'autor sempre admirat, gloriós, de «La mort de l'escolà», ha musicat uns bonics versos de Mossèn Verdagué i n'ha fet una molt bella, una ben sentida cançó. La melodia que el mestre Nicolau ha creat, de marcat caient popular, és puríssima, elevadíssima.

En mig de la frivolitat que generalment ens volta i gairebé ens persegueix, la formosa idealitat de l'autor venerable i sempre estimat de «Captant» crea, certament, un viu, un aconsoledor contrast. I al costat dels neguits, dels assaigs que arreu sorgeixen, com la seva obra conscient, serena, ben bastida, apareix lluminosa!

L'Orfeó Català, sota la direcció sempre vehement, suggestiva, del mestre Millet, cantà les obres que ja hem esmentat i, a més, la «Salve», també montserratina, la «Cançó dels escolans» i «La mort de l'escolà», de Nicolau, amb la bella fusió sonora, amb la fe comunicativa i amb la perfecció, en un mot, que tots hi coneixem. I fou, com s'endevina, aplaudidíssim, festejadíssim.

La segona part del programa que amb viu plaer comentem, fou confiada, una vegada més, al ja popular tenor, N'Emili Vendrell. I el dit notable cantaire, ben acompanyat pel pianista Vallribera, interpretà amb bell i escaient estil un enfilall de cançons dels nostres joves mestres, algunes de les quals ciem per primera vegada.

«El gessamí i la rosa», de Toldrà, és una cançó bonica i ben senzilla. «Cançó de Taverna», de Samper, apareix plena de caràcter. L'acompanyament és interessant. Hi ha en l'esmentat acompanyament més d'una finesa, més d'una delicada llaminadura harmònica.

“ La Veu de Catalunya ”

8 juny 1925

Concerts

PALAU DE LA MÚSICA CATALANA

Orfeo Català — Emili Vendrell

Un públic nombrós, selectíssim, acudí de bell nou, el passat dissabte, al Palau de la Música, per tal d'oír l'Orfeo Català i el recital d'Emili Vendrell.

Després del ja tradicional i popular «Cant de la Senyera», l'Orfeo Català interpretà d'una manera sentida, punyent, «L'emigrant», d'Amadeu Vives, i oferí una segona audició dels tres «Idilis» i de «La Balanguera», les obres darrerament estrenades, com ja és sabut, del que podríem ja dir-ne mestre de Sant Pol. Els «Idilis», d'Amadeu Vives, despertaren la mateixa pregona impressió que el primer dia que l'Orfeo els cantà. Es tracta, realment, de tres obres bellíssimes, finament sentides i exterioritzades. «Canta i vola que ja sol és, sobretot, una felicitat troballa. I, com ja diguérem, «La Balanguera» és una cançó que hom la cantarà arreu.

Després de l'èxit franc de les seves iniciatives corals, Amadeu Vives té gairebé l'obligació d'escriure'n d'altres. I tots les aplaudirem, les agraïrem.

El mestre Nicolau ha augmentat el seu cicle Montserratí amb la «Cançó de la Moreneta». L'autor sempre admirat, gloriós, de «La mort de l'escolà», ha musicat uns bonics versos de Mossèn Verdagué i n'ha fet una molt bella, una ben sentida cançó. La melodia que el mestre Nicolau ha creat, de marcat caient popular, és puríssima, elevadíssima.

En mig de la frivolitat que generalment ens volta i gairebé ens persegueix, la formosa idealitat de l'autor venerable i sempre estimat de «Captant» crea, certament, un viu, un aconsoador contrast. I al costat dels neguits, dels assaigs que arreu sorgeixen, com la seva obra conscient, serena, ben bastida, apareix lluminosa!

L'Orfeo Català, sota la direcció sempre vehement, suggestiva, del mestre Millet, cantà les obres que ja hem esmentat i, a més, la «Salve», també montserratina, la «Cançó dels escolans» i «La mort de l'escolà», de Nicolau, amb la bella fusió sonora, amb la fe comunicativa i amb la perfecció, en un mot, que tots li coneixem. I fou, com s'endevina, aplaudidíssim, festejadíssim.

La segona part del programa que amb viu plaer comentem, fou confiada, una vegada més, al ja popular tenor N'Emili Vendrell. I el dit notable cantaire, ben acompanyat pel pianista Vallribera, interpretà amb bell i escaient estil un enfilall de cançons dels nostres joves mestres, algunes de les quals ciem per primera vegada.

«El gessamí i la rosa», de Toldrà, és una cançó bonica i ben senzilla. «Cançó de Taverna», de Samper, apareix plena de caràcter. L'acompanyament és interessant. Hi ha en l'esmentat acompanyament més d'una finesa, més d'una delicada llaminadura harmònica. Però els versos del ferm poeta J. M. de Sagarra dels quals s'ha servit el mestre Samper són, certament, menys delicats que la seva música! «Desembre», de Planàs, és una cançó agra-dosa, potser una mica «gris». «Un clavell» i «Els esclòps», les dues cançons estrenades de Francesc Pujol, amb lletra, respectivament, de Josep Carner i de Josep Pijoan, són plenes d'interès. I ja s'endevina que llur escriptura, diguem-ne pianística, és ben curiosa. En la segona de les esmentades cançons el músic s'abratlla fins i tot, amb escaient malícia, els «patrip», «patrap» o els «pat-xip», «pat-xap» dels esclòps «sobre la roca» o «al mig del fang»!

Ultra les obres estrenades que acabem de citar, En Vendrell cantà: «Cançó de l'amor que passa», de Toldrà; «Sospirs», de Millet, i «La dama d'Aragó», d'Antoni Nicolau.

«Sospirs», de Millet (que En Vendrell hagué de repetir), és una cançó bellíssima, sentidíssima. De les millors del mestre Millet. És una obreta concisa, ben tallada, en la qual no hi ha sinó allò que el seu autor considerarà essencial. Ens sembla un encert, una troballa.

I «La dama d'Aragó», de Nicolau, és formosíssima. Com l'element popular ha estat amorosament tractat pel mestre Nicolau, i com el seu acompanyament, el seu fons harmònic és just i delicat!

Emili Vendrell hagué de repetir algunes de les cançons del seu programa i cantà, a més, «La ginesta», de Francesc Pujol (cançó encertada, ben xamosa, que el públic demanà), i dues cançons també boniques i ja més d'un cop aplaudides d'Eduard Toldrà.

I aquest concert fou, doncs, ben agra-dívol i innegablement popular.

F. LL.

lunya
fany 1.925

Música y Teatros

Palau de la Música Catalana

CONCIERTO DEL ORFEO CATALA
Y DE EMILIO VENDRELL, ACOMPAÑADO
POR EL PIANISTA VALLRIBERA

Demos preferencia a la segunda parte del programa ejecutado el sábado por la noche en el Orfeo Catalá, por integrarlo casi totalmente varios estrenos de canciones. Hay algo que parece ponerse en pugna con la vida moderna, y es el excesivo sentimentalismo. Al entrar en una sala de conciertos donde se anuncian «dieders», siempre mudamos la piel de la sensibilidad; pues con la que usamos para la vida ciudadana nos sentiríamos defraudados. Creemos que es un peligro ese folklorismo imaginativo para el cual se han dado tácitamente cita poetas y músicos exquisitos. Se salvan porque tienen positivo talento y conocen técnicamente unos y otros, pero echamos de menos en ellos los ritmos de robustez humana directamente tomados de la naturaleza. No es decir que no nos halague oír composiciones de la fina calidad de casi todas las que se estrenaron en dicho concierto, antes bien, merecen todas ellas elogio.

La «Canción del jazmín y la rosa» y la del «Amor que pasa», de Toldrá, están sentidas con honradez artística y producen una emoción de acuarela y ensueño. De Baltasar Samper se estrenó «Canción de taberna», reveladora de una personalidad que busca estilo propio. «Diciembre», de Planas, fué también de agrado del público, pues es una bella página matizada.

Los otros estrenos fueron del maestro Pujol: «Un clavel» y «Los zuecos», que se hicieron bisar. La primera es vivamente expresiva; la segunda tiene una gracia de onomatopeya bien lograda: en ruido de las almadoeñas al andar.

Fuera de programa tuvo Emilio Vendrell que cantar «La retama», de Pujol, y «Canción de grumete» y «De despedida», de Toldrá. Si fué un éxito para Vendrell y el maestro Vallribera, lo mismo que para los compositores mencionados, no lo fué menos para los poetas utores de la letra, Carner, Segarra y Garcés.

En la primera parte se cantó «El himno de la senyera», «El emigrante» y los «Idilios», de Vives, estrenados en la velada anterior. Y en la última parte, además de interpretarse magistralmente la «Salve», de Nicolau; «La cançó dels escolans» y «La mort de l'escolà», se dió a conocer la «Cançó de la Moreneta», del citado maestro Antonio Nicolau. Es ésta una bellísima composición de justo estilo y bien sentida emoción.

El orfeón, con el maestro Millet, que dirigió con el espíritu de siempre, fué ovacionado.

“La Vanguardia”

8 juny 1926

Conciertos

PALAU DE LA MÚSICA
CATALANA : : :

ORFEO CATALA

Aunque el programa casi fuera una repetición del concierto anterior, no por eso dejó de llenarse hasta la última gradería la espaciosa sala del Orfeo. Eso prueba una vez más las grandes simpatías de que goza nuestra eminente y querida entidad artística.

Digamos que el Orfeo tuvo una de sus más felices noches; su interpretación magna, incomparable por la pureza de matiz y estilo, sublime por la pulquísima afinación y modulidad de las voces y conjunto tan perfecto que difícilmente se puede igualar. Parecía que el insigne maestro Millet deseaba mostrar toda la grandeza de sus cantores y con su mágica batuta arrancaba belleza tras belleza de aquella masa coral.

Casi no cabe decir que los aplausos resonaban por millares y las repeticiones se sucedían con frecuencia.

Después de "El cant de la senyera", las admirables estrofas de Maragall tan felizmente musicadas por el maestro Millet, cantaron la sección de hombres el inspiradísimo "Emigrant", de Vives. Tiempo hacía que el Orfeo no había incluido en sus programas tan bella página; ella debería cantarla en todos sus conciertos para que nuestras juventudes aprendieran de memoria los sublimes versos de Verdaguer y conocieran la forma estupenda de Vives al escribir el coral, página maestra en poesía y música. Sería esta la mejor manera de hacer arte y patria, que una y otra cosa nos conviene fortalecer.

El maestro Vives, que es un musicazo enorme y al propio tiempo artista exquisito, con sus "Idil·lis" bien lo ha manifestado. De los tres números repitióse "Canta i vola que fa sol". Y también mereció tales honores el coro "La Belenguera".

Emilio Vendrell, nuestro magistral intérprete de canciones, tuvo también momentos afortunadísimos en el programa de obras de autores catalanes que interpretó en la segunda parte y que le valió enorme éxito. Con especial arte y dicción exquisita dijo las canciones, repitiendo "Cançó de l'amor

que passa", Toldrà; "Els esclops", Pujol; "Sospirs", Millet, y fuera de programa ofreció "Ginesta", Pujol; "Cançó de grumet" y "Cançó de comiat", Toldrà. Se le dedicaron aplausos en gran cantidad, que el eminente cantante compartió con el pianista Vallribera.

El "Cicle Montserratí", de Nicolau, y "La mort de l'escolá", del propio maestro, dieron fin a la velada. En la primera estrenóse "Cançó de la moreneta", con acompañamiento de órgano. Esta composición respira todo el ambiente de misticismo que tanto caracteriza a las obras de este maestro, desglosándose su bella línea melódica entre una firme armonización. Fue aplaudidísima y tuvo que repetirse.

De nuevo el maestro Millet recibió los más clamorosos agasajos, como así también sus beneméritos coristas.

"El Diluvio"

9 Juny 1.925

La semana musical

Orfeo Catalá

Otro concierto a cargo de esta entidad el sábado por la noche se vió coronado por un nuevo éxito en todos sentidos. Como en el anterior, cooperó el popular tenor señor Vendrell, el cual ofreció las primicias de algunas canciones de los maestros Toldrá, Samper, Planás y Pujol. No hay que decir que tratándose de tal intérprete todas las obras fueron muy bien recibidas, aparte los propios méritos de ellas, entre las que se señalan las de los dos autores citados en primer lugar. El pianista Vallribera cooperó al éxito. Vendrell concedió hasta tres propinas.

Se repitieron en este concierto, con gran agrado del público, los tres inspirados «Idil·lis» del maestro Vives, que fueron, como en la noche de su estreno, primorosamente interpretados bajo la batuta del maestro Millet. El último de ellos fué repetido, e igualmente lo fué la hermosa canción, del mismo Vives, al unísono, con acompañamiento de órgano «La balanguera», preciosa joya en que, interpretando a maravilla los cincelados versos de Alcover, se funden por modo admirable la inspiración popular y el más refinado producto artístico.

La última parte estuvo consagrada al «Cicle montserratí» del maestro Nicolau, que desde ahora se ve enriquecido con un nuevo número; tal la «Cançó de la Moreneta», digna de la honrosa compañía a que fué destinada. También en esta parte el «Orfeo» supo comunicar al público la profunda emoción con que dibujó tan inspiradas melodías.

“Diario del Comercio”

9 juny 1926

"ORFEO CATALA"

El segundo concierto que celebró el "Orfeo Catalá" en el "Palau" el sábado por la noche, constituyó otro gran éxito para nuestra primera entidad coral, para el maestro Vives y para el tenor Emilio Vendrell.

En el programa que interpretó el "Orfeo Catalá" figuraban "Ydilis" y la "Balanguera", del maestro Vives, de cuyas obras estrenadas en el anterior concierto ya hablamos. Por esta vez solo nos queda por consignar que obtuvieron una acogida tan entusiasta y merecida como el día de su estreno y que el "Orfeo Catalá" y su insigne director el maestro Millet realizaron una labor magistral, como asimismo la obtuvieron las deliciosas obras que forman el "Ciclo Montserratino", del maestro Nicolau. Incluida en este ciclo oímos por primera vez "La cançó de la Moreneta", que, como las restantes, es otra joya debida al privilegiado númen del maestro.

En primer lugar interpretó el "Orfeo" "El cant de la senyera", de Millet, y "L'emigrant", de Vives.

En la segunda parte, Emilio Vendrell cantó varias obras en primera audición, tales como la "Cançó de la taverna" del exquisito compositor Baltasar Samper, con letra de José María de Sagarra. La poesía de Sagarra ha sido admirablemente caracterizada por el maestro Samper, con cuya obra patentiza una vez más su notable temperamento de compositor y su dominio de la técnica.

En las del maestro Pujols, "Un clavel" y "esclops", hay aquel sabor de catalanidad que imprime siempre en sus obras el citado maestro. Son también dignas del elogio "El gesamí i la rosa", de Toldrà, y "Desembre", de Planas.

Vendrell las cantó exquisitamente. Los aplausos que recibió fueron entusiastas, viéndose obligado el artista a bisar la mayor parte de las canciones enumeradas y a añadir varias al programa. Le acompañó notablemente el pianista Pedro Vallribera.

En cuanto al maestro Millet no hay que decir que fué objeto en todo momento de calurosas ovaciones.

"Diario de Barcelona"

9 juny 1925

PATRIA

Diario independiente de avisos y noticias

Año VII. - Núm. 2308

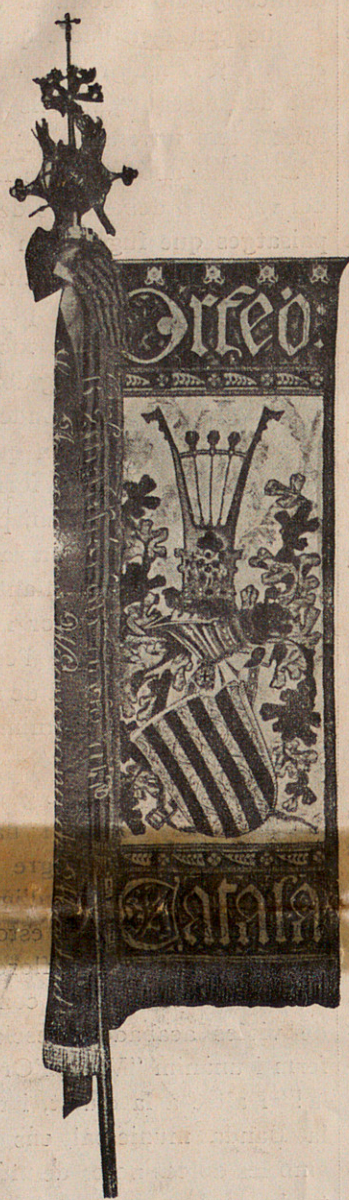
(Franqueo concertado)

MANRESA

Sábado 13 de Noviembre de 1926

REDACCION E IMPRENTA
Pedregá, n.º 23
Teléfono 787
ADMINISTRACION
Sobrerroca, 18
Teléfono 324
SUSCRIPCION
Manresa: 2 pesetas al mes
Fuera: 7'50 pesetas trimestre
Número suelto: 10 cent.

L'Orfeó Català a Manresa

Cant de la Senyera

Al damunt dels nostres cants
aixequem una senyera
que'ls farà més triomfants.

Au, companys, enarborem-la
en senyal de germandat!
Au, germans, al vent desfem-la
en senyal de llibertat!
que volei! Contemplem-la
en sa dolça majestat!

Oh, bandera catalana,
nostre cor t'és ben fidel;
volaràs com au galana
per damunt del nostre anhel:
per mirar-te sobirana
alçarem els ulls al cel.

I et duren arreu enlaire,
et duren i tu ens daràs:
voleiant al grat de l'aire
el camí assenyalaràs.
Dóna veu al teu cantaire,
llum als ulls i força al braç.

Al damunt dels nostres cants
aixequem una senyera
que'ls farà més triomfants.

† Joan Maragall

No hi ha pas res més fort que
una cançó: tot ho venç; i davant
d'ella tota cosa es doblega, trans-
forma i il·lumina. Sols cal saber-la
treure de ben endintre i saber-la
cantar ben enfora.

MARAGALL

Déu vos guard, Orfeó Català: Vós sou
la nostra música; la música és el nos-
tre esperit, com digué Millet; amb
vosaltres, doncs, ve el nostre esperit,
que és fort com el Montserrat, beneït
com les messes de juny i florit com
les ginestes i roselles. Amb les vos-
tres cançons enciseu l'ànima de Man-
resa i foneu-la en l'esperit que porteu

En Lluís Millet

Tot bondat, tot sentiment pur,
ha aplegat a son entorn a l'aristò-
crata del sentiment, també al més
humil; a tots amb el mateix entu-
siasme.

Mestre, doncs, i Mestre per an-
tonomàssia sense gens ni mica d'hi-
perbole.

Le n'ha fet son entusiasme per
un ideal del qual mai se n'ha se-
parat.

No se n'ha separat perquè és un
convençut de l'amor més pur; de
l'amor a Déu, bellesa eterna, i de
l'amor a la Pàtria, espiritualització
de lo creat.

I ara, que per veneració no ha-
vem dit encara son nom, deixem-
ho a Mestre Nicolau que fa tal-
ment:

"En Millet és l'ungit de la nos-
tra ànima col·lectiva per a regir
l'expressió de lo més íntim d'ella:
son cant."

"En Millet, harmonia humana,
és com l'horitzó serè del nostre
Mediterrà: tot extensió, tot bla-
vor."

En Lluís Millet. Ditxosa Catalu-
nya de tenir un tal fill! Ditxosos
els mestres que poden treballar en
col·laboració amb ell! Ditxós el
centenar d'orfeons d'aquesta terra
que poden seguir el camí traçat
per ell!

KURT SCHINDLER

Les muntanyes de Montserrat i
l'Orfeó Català tenen semblança ve-
ra: i apar que així com el tron gra-
nític de la Sobirana Bruna s'alça
joliuament en l'ànima de la nostra
terra, així l'Orfeó Català és alçat
artísticament en el cor dolcíssim de
Catalunya. El Montserrat encime-
rat que els àngels obraren és fort
en sa constitució, és enginyós en
la positura de ses muntanyes, té la
fonamentació arrelada com el seny
dels vells, inspira amors de refila-
des i cantúries i déu dolceses en es-
tar-se dalt als peus de Santa Maria
la Regina nostra. Mireu, doncs, ara
també com totes aquestes bones
qualitats les trobi posades en re-
lleu ben alt en ço que fa el cos forà
de l'Orfeó Català. En la corda "te-

nor" dels homes ja hi albir la for-
titud que s'enlaire; en la dels "La-
ritons" l'enginy que dóna formosur-
res; en la greu corda del "baix"
que els homes tenen, el seny més
pregon hi veig, aquell que és cosa
de casa, cosa nostra i que fonamen-
ta fermament i eternalment sosté;
l'amor, que és la flor santa de la
vida, el sent en les noies; i les dol-
ceses infantívoles que tant bo dóna
remembar és en els nois. El cos,
doncs, de l'Orfeó Català, que és
l'aplegament de tots sos cantaires,
és una reproducció gaia i vera de
tot ço que dicta al cor la magnifi-
cència i excelsitud de les nostres
muntanyes de Montserrat. L'Orfeó
Català, doncs, és altre Montserrat
nostre. Santa Maria la Mare de Je-

suïst hom reverència en el primer;
i Madona la Música Catalana, hom
ret homenatge de pregona estima-
ció en el segon: aquell és alt, molt
alt... i pels catalans altíssim: aquest
no ho és també espiritualment tan
com les estimades muntanyes nos-
tres?

Santa Maria, Mare gloriosa del
Déu Totpoderós, així com prengué-
reu per tron de l'imatge vostra ado-
rable el Montserrat altíssim, així
us preguem que per tron de les
vostres formosors d'esperit prengueu
l'altre Montserrat artístic que
és l'Orfeó Català. En l'un us esti-
marà l'ànima pietosa de Catalunya,
i en l'altre la seva música excel·lent
que són nostres planys, nostres ria-
lles i nostres enyors.

L'Orfeo Català

Neixia aquesta entitat l'any 1891 conseqüència de les converses hagudes entre En Lluís Millet i N'Amadeu Vives.

Una societat de caràcter polític li donà hostatge en el seu d'un carreró dels encontorns de la venerable iglésia dita de Sant Just, de la ciutat comtal, que tingué, i encara ara, en gran culte a Nostra Dona de Montserrat. Sota la protecció de tan dolça Mare anà formant-se amb angúnies i treballs, però sempre amb fervorós enardiment, fins que el següent any, amb 37 socis protectors i 28 coristes, debutà el 5 d'abril a la Sala Bernareggi. La vibració que donà a l'ànima la refilada de la novella entitat amb les cançons populars, es traduí ben prompte en entusiasme que anava augmentant a cada nova audició, trobant ja força públic ben massa llargs els espais entre una i altra.

Tot això féu que l'any 1893 ja s'instal·lés en local a compte seu, la qual cosa ja li donava vida independent, al carrer dels Canvis Nous, amb quasi 80 socis protectors i ja 50 coristes. La vida puixanta que dona la vertadera humilitat, unida al sant entusiasme per un ideal noble, féu que un any després tingués de buscar nou estatge, anant a posar-se, aquest estol d'ocells rellaires, a un local del carrer de Dufort.

Si la novella entitat era la fundadora de l'art musical nostrat en forma orfenòica, bé li escaigué que es recordés que en august cenobi de la muntanya s'hi guardaven reverencialment les cendres del comte Vifred "Lo Pilós", i a Ripoll adreçà els seus passos. Aquesta fou la primera excursió que prou es prestaria a ben amables comentaris.

Altres indrets de Catalunya pogueren aplaudir els novells cantaires; que ho diguin sinó Badalona, Masnou i Sitges.

Aquell mateix any vingué a Barcelona la Capella Nacional Russa amb la qual col·laborà i d'ella aprengué la modalitat pastosa de la fusió de veus tendres i blanques, creant les seccions de nois en 1895, dirigida successivament pels mestres Joan Gay, Josep M.ª Comella i Francesc Pujol, i en 1896 la de senyorettes, organitzada per la senyora Wehrle i En Lapeira. Des d'aleshores ja podem dir que l'Orfeo català deixava la infantesa; son art s'havia imposat amb justa fama noblement conquerida. Aquest any li cap recordar el fet de posseir l'Orfeo una prenda que ha devingut reliquiari, car guarda els records de tots els triomfs, vull dir la gloriosa SENYERA que, brodada per les primeres orfeonistes i beneïda pel gran Morgades, bisbe, en la Basílica de Madona de Montserrat, Patrona de Catalunya, ara, coberta amb la venerable patina dels temps, ens fa descobrir reverencialment la testa, i batre, amb devot entusiasme, les mans. En aquesta època comptava ja amb uns 400 socis protectors i un centenar de coristes.

Els concerts de música polifònica donats al Liceu, foren, per dir-ho així, la fita que marcà ja el camí seu gloriós i triomfant, fita. no obstant, que tenia per base la cançonística popular que, amb frase feliç de Mestre Millet, "en elles — les cançons de la terra — hi ha la raó de sa existència".

L'any 1897 hi hagué a Niça un Concurs Internacional d'Orfeons. El nostre Orfeo Català era ja viril en plena joventut i no podia mancar-hi. Anà, doncs, a Niça i en tornà, com no podia ésser altrament, ple de glòria per son èxit. Èxit que el prova el fet de que tots els grans músics, des d'aquella fetxa en visitar Barcelona, vinguessin, alguns d'ells expressament, a admirar el seu art. Strauss, D'Indi, Saint-Saens, Risler, etc.

Des d'aleshores els concerts de l'Orfeo, a Barcelona i a fora, àdhuc a l'estranger, han sigut sempre una sèrie inestroncada d'èxits. A Barcelona els d'Advent, Quaresma i els dos d'altres ja establerts de durant l'any són sempre un dia d'alegria espiritual, i esperats amb ànsia de que arribi el moment, sempre nou, de sentir ço que bellament cantat revifa l'ànima. Obres, per què esmentar-les? La música popular catalana i la clàssica dels grans mestres religiosos i profans d'arreu. Ací ho teniu sense l'enfarfec de noms per més gloriosos que siguin. Tot això fa l'Orfeo.

A fora no hi ha ciutat de Catalunya, i àdhuc moltes viles, que no hagin sentit les melodies d'aquesta "perfecta orga vivent" com se l'ha anomenat. Com que la sava de l'Orfeo inculcada per son adorat Mestre és la de la cançó de la terra, bé era just que fruis d'això que li havia anat peixent, i com si diguéssim preparant-ho per ell des de temps ancestrals.

A l'estranger? Ben fresc és a la memòria de tots els èxits a París i Londres (1914), i els recentíssims a Roma (1925), després dels seus primers per allà l'any 1901 a Montpeller, Marsella, Perpinyà.

Mereix esment a part els que en 1912 donà a Madrid al Real i un de popular al Novedades, per renent-hi part a tots l'Orquestra Simfònica dirigida per l'admirador de l'Obra d'En Millet, Mestre Arbós. En aquests el públic madrileny li donà la més franca, coral i entusiasta acollida.

Com que anava prenent volada, cada dia necessitava més local, lo que féu que estigués del 1898 al 1908 que s'inaugurà el magne Palau de la Música Catalana, en dos llocs diferents. La inauguració de aquesta bella obra artística de l'arquitecte Muntaner, constituí una diada, que encara dura, d'emoció i fruïcions artístiques.

D'aquesta valenta soca en nasqueren tanyes que participant de la viror de la seva sava, s'han arrelat en diferents indrets de Catalunya, qual llista seria llarga, llarga, però que hi figuren noms de tan bon sentir com el Manresà, el Sallentí, el Gracienc, els quals cada un ha anat mantenint viu en sa localitat, l'amor a ço més nostrat que és la cançó popular, i el tema religiós, perquè és l'expansió espontània de l'esperit.

L'any 1916, fou l'any de les nocces d'argent de l'Orfeo Català, i bé podem dir que aquell any fou, tant per part d'ell, com per part de tots els orfeons que li reteren filial homenatge, un any de respirar a ple pulmó el goig i l'alegria que dona

mer que rebé aquest refrigeri espiritual, i jo crec molt abundós, perquè és cantat, aleshores més, amb tota l'ànima.

Sempre que hi ha hagut un moment solemne a Catalunya, el nostre Orfeo no ha pogut pas fer-hi falta. Ell, que porta quinta-essenciada en si tota l'espiritualitat, ha volgut retre homenatge a tothom i a tothora. Recordem aquella anada a Vich en motiu del Centenari de Balme, el gran filòsof de fama ja mundial. Quants cassos més podríem citar! Els nostres homes tampoc li han fallit perquè al cap i a la fi són ell mateix. Han treballat expressament per ell, músics literats i artistes de tots els ordres. És l'esperit que es fon en suau delectança en si mateix, encara que diversament manifestat, però sempre esperit.

Com s'hi esponja el cor, i es refresca l'esperit, ara més que mai, no, ara i sempre amb aquests records!

Tot això, i encara molt més que l'ànima sent, és el nostre Orfeo Català. L'Orfeo és l'exemple vivent de ço que pot la fe constant en un ideal noble, i amor pur i sincer.

Que l'obra de l'Orfeo és obra d'amor, consta a manta en aquestes ratlles, però deixeu-m'ho tornar a escriure per a cloure-les, copiant-ho del mateix Mestre Millet, del venerable Mestre Millet: "Deixeu-me que us nomeni fills. Sí, fills; perquè aquesta paraula és ben amorosa i amor és nostre lligam, i amor és qui ens alena, i amor

qui farà la nostra vida llarga..." J. Fontaubella

der anomenar-me cantaire de l'entitat cabdal de Catalunya, amb motiu d'una excursió que realitzàrem a una xamosa capital catalana.

El tren avança lleuger i important pel camí de ferro; no és pas molt llarg; gairebé tot és ple de cantaires i llurs acompanyants, regnant entre ells alegre i animada conversa, interrompuda de tant en tant pels crits de joia i rialles fresques de les simpàtiques damiselles. El mestre Millet, amb aquella humilitat i senzillesa de caràcter que el fan més estimable encara, també conversa amb els cantaires, fruint ensem de llur alegria i satisfacció, però, de vegades, resta seriós i capfica, ja no escolta la conversa, és que pensa en l'acte que hem de realitzar, i, malgrat estar convençut de la seguretat dels seus cantaires, tem un fracàs.

Els nins, abocats a les finestretes del vagó, no deixen pas de vista els paisatges que fugen com esperitats del seu esguard, tot discutint i parlant de vegades com persones de seny. Altres, els més xics, corren i brinquen per entremig dels seients, amoinant a tothom. Endevades algú els diu que estiguin quiets; ells bé ho proven de fer el formal i fins i tot cara seriosa posen, però aviat se n'obliden i tornen a la seva talleia: és la llei de la infantesa.

De sobte l'eixordador i estrident xiulet del tren omple l'espai; són parades les converses i de molts llavis brolla el crit unànim: "Ja som!"

L'estació és plena de gom a gom multitud de gorres i barrets que mouen enlaire en alegre i germanal salutació, essent d'igual faula contestada per un bell estol de barretines morades que floreixen per les finestretes del tren, com pomells de violes acabades d'esclatar. Un ferm i unànim "Visca l'Orfeo Català!" i altre a la ciutat, i tot seguit la Banda municipal ens obsequia amb les dolces notes de música nostrada.

Quina rebuda més entusiasta i falaguera!

Salutacions rubricals, canvis de senyeres, i tot seguit els gegants, amb posat majestuós i front altívol, puntegen cerimoniosament sa típica dansa al compàs del flabiol i tamborí, obrint la marxa cap a la Casa de la Vila; els segueixen els signífers i timbalers, els orfeons tots per ordre d'antiguitat, i en mig de tots, per sobre de totes les altres, s'aixeca ben enlaire, com duta per fornits braços que no coneixen la fatiga, la nostra gloriosa i artística senyera, emblema de tantes jornades gloriuses i a l'ensems de tants sacrificis. Ocupen el lloc d'honor el mestre Millet, batlle, Juntres dels orfeons i regidors de la ciutat. La Banda municipal encara vessa melodies catalanes.

Els carrers són agençats com en les grans diades populars; balcons rublerts amb pomells de flors, garlandes i domassos. Bella nota de color! El públic, arreu en atapeïda corrua, no es cansa d'aplaudir, llevant-se reverenciosament la gorra en passar la nostra ensenya.

"El Cant de la Senyera", amb ses notes vibrants i encoratjadores, és la salutació carinyosa i germanal que endrecen els cantaires a la ciutat tota. La gent, que omple a vessar l'espaiosa plaça Major, l'escolta amb fervorós entusiasme aplaudint sorollosament.

La recepció oficial, malgrat el seu caire cerimoniós, és ben afectuosa; perquè tots els cors allí presents

Noces d'argent de l'Orfeo Manresà

TEATRE CONSERVATORI

Dia 14 de novembre = A les 4 de la tarda

ORFEO CATALÀ

(250 cantaires)

Direcció: LLUÍS MILLET

PROGRAMA

Per l'Orfeo Manresà (170 cantaires). - Direcció: Miquel Blanch
Himne a l'Orfeo

a la bona memòria del Mestre Fundador N'Estanislaú Casas

PRIMERA PART

El Cant de la Senyera	Millet
La nina bella	Pérez-Moya
Cançó de l'espada	Samper
La dama d'Aragó (Sop. Sra. Fornells)	Millet
La filla del Marxant	Cumellas i Ribó
El fill de D. Gallardó	Sancho-Marraco
El caçador i la pastoreta	Botei
Empordà i Rosselló (Sardana)	Morera

SEGONA PART

Entre flors (Secció d'homes)	Nicolau
Cançó de la Moreneta (Secció de nois) (*)	"
Cançó dels escolans (Secció de noies) (*)	"
La mort de l'escolà (per les tres seccions)	"

TERCERA PART

L'Emigrant (Secció d'homes)	A. Vives
Idil·lis:	
Jesús i Sant Joan	"
La lluna i la rosa	"
Canta i vola que fa sol	"
Sanctus de la missa del Papa Marcel	Palestrina
(*) Acompanyades a l'armònim pel Mestre Sr. Comella.	

AVÍS IMPORTANT: Els senyors propietaris del Teatre podran recollir les seves localitats tots els dies, de 8 a 10 del vespre, a la Secretaria de l'Orfeo, o bé a Comptaduria del Teatre el dissabte dia 13, d'onze a una.

Per aquest Concert queden anul·lats els "passes" facilitats per l'Empresa Cabot.

l'èxit de l'ideal, del noble ideal, aconseguit.

Una altra manifestació que no pot pas preterir-se de l'Orfeo Català, i aquest, llevat de l'esment en el moment històric, quasi gens s'ha fet ressaltar, és el record piados que ret als nostres grans morts, cantant davant llur fèretre un respons, el cèlebre de Victòria. Com ressona en aquells moments dintre de l'ànima amb tota la seva grandesa! L'ànima dolorida dels que resten, és consolada pel sentiment de fe que fa sentir, i sembla que veieu l'esperit del difunt com és portat cap a les regions eternes, en les espatlles suaus de les darreres notes que es perden, fonent-se sublimment espais enllà...

Mossèn Cinto, el gran poeta místic, popular, i èpic, fou el pri-

mer que rebé aquest refrigeri espiritual, i jo crec molt abundós, perquè és cantat, aleshores més, amb tota l'ànima.

Una excursió de l'Orfeo Català

Una visita de l'Orfeo Català a qualsevol indret de la terra catalana — i també fora d'ella —, on arreu hi nia amb més o menys intensitat l'escalf del cant i el veritable amor a nostra terra, és i serà sempre un aconeteixement remarcable, perquè de l'agermanament d'ambdues virtuts n'és genuïna i cabdal representació aquest benemèrit Orfeo. Per això em plau avui estampar ací ço que vegí, fa alguns anys i quan gaudia l'honor de po-

bateguen per un mateix ideal: el que encarna el nostre Orfeó Català. Per damunt de tots els parlaments obligats, hi vibra, finalment, la paraula dolça i senzilla, encoratjadora i sentida com totes les que dicta el cor, del mestre Millet, exhortant els orfeonistes a seguir treballant amb voluntat i fermesa per la noble causa que ell fa anys iniciava, posant el caliu que més tard havia d'esdevenir la resplendent i abrusadora flama que encomana als cors nobles i entusiastes, guspires de l'amor a això que inspira la cançó nostra, i que bat les misèries de la vida i fa grans els homes.

* * *

Obsequis als cantaires... el concert és l'acte cim de la diada.

Però, per què parlar-ne? Tots o gairebé tots els nostres volguts llegidors hauran presenciats algun concert de l'Orfeó Català, i els qui no, podran formar-se'n una clara idea de l'èxit dels seus concerts en dirlos que el teatre és ple a vessar d'un públic captivat per la música i la cançó, més captivadora aquesta encara quan, com la nostra, canta les dolceses de nostres costums i va sadollada amb l'espiritualitat del nostre poble.

El mestre Millet esdevé aleshores l'home gran, sublim, enlairant-se pels cims subtilíssims de l'art diví, i encomanant als seus deixebles el sentiment d'artista que abrusa el seu cor; i ells, confiats en el mestre, també s'enlairen amb ell, seguint inconscients les petjades que amorosament els va marcant amb sa mestrívola batuta. Bé li escau aquest ceptre al rei de nostra Música!

* * *

I després ve el comiat: trist pels que se'n van; trist pels que es queden. No té el caire de l'arribada, perquè és tard i cal afanyar-se per agafar el tren; però sí que va sadollat amb el mateix entusiasme germanívol. El mestre Millet, en acomiadar-se, diu: "A reveure"; i paraules sublimes que, malgrat la separació forçosa, diuen ben bé que els cors resten units.

Antoni Virgili

...era fundat l'Orfeó Català, aquest organisme que en pocs anys es posà al cap de tots els organismes semblants del món.

KURT SCHINDLER

Croquis d'elogi

I

—Cal parlar de l'Orfeó Català— m'han dit amb manament germanal.

Confés que mon ànima n'hagué goig endolcit i mon cor esbategà dins mon pit com dues ales de colom quan tot volant plaudeixen. He esdevingut enorgullit catalanament de poder adreçar unes poques paraules als manresans que coses diguessin d'aquest Orfeó que és el nostre esperit, que és la nostra ànima i el nostre batec gloriós. Però... oh quines dificultats davant meu són posades en voler començar a fer córrer ma ploma! Pensí en concirosa meditació el què escriuria i no pas cosa clara eixia. Que n'és de gran i excels el nostre Orfeó... que en duu de gosadia... que en duu de glòries a son damunt...! I aquestes pensades volaven per mon enteniment com un eixam d'abelles acaronadores; i com que aquestes les cambretes de llur rusc de mel omplen i obra construïda fan, així m'esdevingué: pensí i més pensí, i ma ploma escriví aquestes apuntes que no són pas altra cosa que llevors humils, les quals sembrades en una clara intel·ligència farien un gai llibre d'elogi com cal a l'Orfeó Català.

II

Quina és l'ànima de l'Orfeó Català? És l'ànima que Déu Totpoderós i Altíssim donà a Santa Maria de Montserrat, a Santa Maria de la Mercè i a Santa Maria de Núria: amb la primera ha assolit les excelsituds de glòries i benhonorances; amb la segona, sospira, alena, delera i canta redempció, llibertat i deslliurança; i amb la tercera, posseeix l'esperit d'humildesa soliu de les valls i les muntanyes aïllades, que és la virtut que fa fortes i immortals les coses.

Quin és el cor de l'Orfeó Català? És el cor del gran Rei En Jaume I, del santíssim Ramon Llull i del gosat conseller en cap En Rafel de Casanoves. Amb els batecs del primer les ales eixamplà per anar terres enllà a París, Londres i Roma i conquerir nomenada per Catalunya; amb els del segon, saviesa exímia i dolceses infinides per a refi-

ceïdes quan triomfalment serà complida per la nostra Terra aquella profecia que fou escrita pel poble d'Israel: "...donec veniat qui mittendus est!"

IV

Orfeó Català, que tant significança duus, bé n'hages...

Orfeó Català, hosanna... i per sempre hosanna!

Oh qui et pogués sentir cantar el "Nunc dimittis" sagrat!

Waldir de Marials

La mort de l'escolà, símbol

(Fragment d'un parlament. - 1900)

El dia primer de gener dedicàvem un concert a nostres socis protectors, i en ell estrenàrem varies composicions, entre les quals "La mort de l'escolà".

Aquesta obra ens pertany, és nos-

lar les cançons mestrívolsment apreses; i amb els del terç sempre amunt... amunt... avant... avant... més enllà... més enllà.

Què estima l'Orfeó Català? Estima les harmonies finíssimes dels oretjols d'abril que fan esbadellar porpalment i sagnosa les roses del meritíssim Patró de Cavalleria, Sant Jordi; estima les ronzares refilades dels remors bosquerals que fan esclatar arreu per arreu les ginetes daurades del Corpus divinal pel mes de juny; i estima el dringar sonor i encisador com el clar argent de campana d'àngels, el qual sol ressonar quan la falç beneïda sega les messes daurades del moment ros i gras, que demà serà el pa que Déu n'hi do pel cos, i la Santa Eucaristia per nodriment santificador de les ànimes.

D'on és nat l'Orfeó Català? La mare sua és l'ànima de Catalunya; son pare el cor de Catalunya, els quals en esposalles mai albirades enllaçats aital tresor i preuetat infantaren. I per bressol li fou donada tota Catalunya, i per herència tot l'esperit gosat, asprèvol, dolç, gloriós, esplendorós i divinal de son pare i de sa mare.

Amb les quals quatre posades apuntacions, dobladament orb cal que sia l'home aquell qui no albiri i vegi el ramell d'excel·lències, boneses i preuetats que duu en son ésser el nostre Orfeó Català. Honorem-lo, aplaudim-lo, i damunt de tot estimem-lo molt i molt.

III

I ara cal també escriure una cosa un xic tristívola:

Es morirà l'Orfeó Català? Verament com totes les coses que naixen són. Quan? Per respondre la qual paraula breu, però punyidora, plau-me fer de profeta una mica. Quan, heu dit? Doncs ço no succeirà pas encara, car Déu nostre Senyor i Santa Maria el servaran, fins que per son pare i sa mare, per son cor i ànima, per sos amors i son bressol pugui cantar el "Nunc dimittis, servum tuum...? Quan serà això? Quan els forns s'hauran ben caldejats amb feixina per coure el pa bru... quan les solellades hauran enfortit els raïms que ompliran les tines... quan els temporals hauran esquerdat amb llamps els roures rabassuts i encès les boscúries... Totes les quals coses hauran suc-

tra, i a nosaltres ens deu en part la vida. Sí; per nosaltres l'escrigué el mestre Nicolau, l'amic de cor de l'ORFEÓ, i pensant en nosaltres la componia.

Més, un dia ell mateix me deia que s'havia enamorat de la poesia de Mossèn Cinto no solament per sa hermosura intrínseca, sinó també perquè en aquell quadret hi veia un simbolisme de lo que és nostra corporació: aquell escolanet fill del poble, humil, cridat per Déu a la Muntanya de la Moreneta, cor de Catalunya, per a cantar, com rossinyol entre verdices, virolais i Ave Maries, encarnació de l'esperit popular que sempre serva la fe en Déu i l'amor a la pàtria; aquell escolanet, me deia, és l'ORFEÓ CATALÀ i per això us l'he composta. Que Déu li pagui!

Lluís Millet

Si sentiis de veritat l'escalf de l'art del cant, de la cançó catalana, estigueu segurs que us arribareu a imposar als vostres compatriotes més indiferents.

MILLET

(Fragment d'una carta.)

EL DIÀ DE BAGES

«La Veu de Catalunya»

Barcelona

DIARI DE MANRESA

Franqueo
concertado

Any XXXIII

Redacció i Administració
Carrer d'Arbonés número 15
Telèfon núm. 272

Dilluns 14 novembre 1926

SUBSCRIPCIÓ

Númeo solt 0'10 ptes. - Atrassat, 0'25
Ciutat, 2 ptes. al mes. - Península, 7'50
trimestre. - Pagament a la bastreta : ::

Núm. 12117

Brillant començament de les Noces d'Argent de l'Orfeó Manresà

Homenatge a l'Orfeó Català, i a la memòria del Mestre Estanislau Casas

Una festa magnífica

El record de la diada d'ahir viurà molts anys en la ment dels homes de bona voluntat que ens trobarem en cada un dels actes, agermanats pel mateix ideal. L'adhesió popular va ésser espontània i entusiasta. Res de comitives, de reunions ni discursos. Tampoc calien orientacions ni definicions. Cadascú era en el seu lloc per imperatiu manament de la pròpia ànima. Una mateixa amor ens unia i ens guiava el mateix anhel fent que la quietud de tant temps esclatés desbordant, acudint tota la ciutat a palesar el gran afecte que sent vers els nostres Orfeons i l'ideal que els vivifica.

Després de la diada d'ahir podem afirmar que Manresa és una ciutat conscient i de pols segur, que estima l'art i els ideals més purs i té l'ànima plena de les santes inquietuds pairals.

Bon començament de les festes de les Noces d'Argent del nostre Orfeó, bon auguri per a les Noces d'Or. Felicitem-nos manresans, felicitem-nos l'un a l'altre. Cada aplaudiment a l'Orfeó Català i al nostre, cada moment d'emoció, cada llàgrima de goig i cada moment de contentament serà bona llevor.

Avui podem dir un al·leluia manresans, amb el cor ple de joia. Al·leluia!

L'arribada de l'Orfeó Català

A les deu del matí, una gran gentada esperava l'arribada dels orfeonistes, a l'estació, al carrer de Guimerà i al Passeig. Aquests arribaren a prop de tres quarts d'onze. Una salva d'aplaudiments fou la nostra rebuda. En el moment de l'arribada les noies lluen al cap la típica mantellina orfeonista i tots ostentaven el distintiu al damunt del cor. La Junta de l'Orfeó i Comitè d'Honor els donà la benvinguda a la nostra ciutat.

En la impossibilitat de formar comitiva, tothom desfilà en grups i per diferents carrers en direcció a la Seu, on a les onze va celebrar-se una missa. L'entrada a la Catedral es féu amb improvisada comitiva. Primer l'Orfeó Manresà i després l'Orfeó Català. Sonaren espontanis aplaudiments entre el nombrós públic.

La missa a la Seu

Aquest acte dintre la nostra Catedral, va resultar solemníssim, com cap altre n'hagin presenciat les naus d'aquest temple històric. Tot el seu immens espai fou envaït per tots els recons i tots els altars. Adhuc eren plens els graons de la cripta dels Cossos Sants. Ningú més hi cabia. Els nens de les cases benèfiques

ocupaven les cadires del costat de la cripta. L'Orfeó Català, al costat de l'orgue. Les cadires centrals eren ocupades pels acompanyants i per les noies de l'Orfeó Manresà.

L'Orfeó visitant, baix la direcció del mestre Millet, amb una pulcritud imponent a la unió dels assistents, va cantar «Sàl·lite», «La pregària de la Verge del Remen» i «El cel blau», de Millet. Va cantar de solista el tenor senyor Torra. El mestre Pujol dirigia els infants de dalt del cor i el mestre Comelles acompanyava amb l'orgue.

La sortida del temple, malgrat d'ésser obertes de bat a bat totes les portes, va durar llarga estona. I mal tanta de gent havia baixat per la pendent de la Seu.

Excursions i visites

A la sortida de l'església, prop de les dotze del matí, els directius de l'Orfeó Català i Manresà, acompanyats de don Leoncí Soler i March, visitaren a l'il·lustríssim arxiprest de aquesta ciutat. Després visitaren l'Arxiu Municipal, on van ésser rebuts amablement pel senyor Sarret i on l'alcalde va pujar a saludar-los. Els visitants restaren admirats de la riquesa del nostre Arxiu.

Acompanyats amb l'auto del Dr. Esteve, es traslladaren al vell poble de Sant Joan, en l'església parroquial del qual es conserva un magnífic «Cantoral» del segle XIV, de gran valor i riquesa. Foren cordialment atesos pel rector d'aquesta parròquia, qui en saber qui eren els visitants no sabia com bellugar-se de joia. Els mestres Millet i Pujol examinaren el llibre, que judicaren de gran importància, i per al seu detingut examen prometeren una altra visita.

Els orfeonistes en grups visitaren el més notable de la ciutat. A tot arreu foren objecte de la més franca i cordial rebuda.

Homenatge al mestre Lau

Hem dit tantes de vegades que les entrades eren exhaurides, però encara cal remarcar l'aspecte fantàstic que presentava el Teatre Conservatori.

A la bona memòria del mestre Estanislau Casas, fundador de l'Orfeó Manresà, aquest va cantar el seu «Himne a l'Orfeó». El mestre Miquel Blanch va dir abans unes escaients paraules explicant tot el significat d'aquest homenatge pòstum, i demanà que en lloc d'aplaudir després de la composició es fes un minut de silenci. Aquest senzill honorament al mestre primer fou d'un afecte gairebé sublim.

El concert de l'Orfeó Català

Ens dol de no poder donar tota l'extensió deguda al comentari d'aquest magistral concert, durant el qual l'esperit de tots els oients fou elevat a les més altes sublimitats de l'art. En una altra edició parlarem d'aquesta part, la més important de la festa. Limitem nos a dir que «El cant de la senyera», del mestre Millet, fou ovacionat a peu dret a cada estrofa.

El xàfec d'aplaudiments obligà a repetir algunes composicions, i la ovació de l'acabament amb què fou premiada la gran tasca artística de l'Orfeó Català, ens veiem impotents de descriure-la.

Entusiasta comiat

A les set i minuts acudírem al ballador dels f. c. Catalans del carrer de Guimerà, per acomiadar a l'Orfeó Català. Era impossible donar un pas. La generació que assistí al Concert i els que no trobaren entrades, s'hi havien reunit sense necessitat de previs avisos, espontàniament. Tot estava ple, l'andana, les vores del pas a nivell, i els solars de la vora. Una gran generació, esperava silenciosa la marxa del tren per a dir en un esclat d'aplaudiments tot el que sentien les ànimes fidels a la llei superior que ens guia. Abraçades, adéus, volejar de mocadors i aplaudiments i més aplaudiments.

Notes

Acompanyant l'Orfeó Català vingueren a més dels mestres Lluís Millet, Josep Pujol i Cumelles i Ribó, els senyors Ignasi Folch i Torres i la seva senyora Professora de l'Escola M. de Música, el senyor Pagès i Rueda de «La Veu», els senyors Valls, Salvat, Tomàs Millet, Pasqual Boades de la Junta de l'Orfeó, i el fill del Mestre Director En Lluís.

Entre les representacions cal esmentar, la Junta en ple del nostre Orfeó, presidida pel senyor Ramon Torra, Mestre Blanch i senyora Piniella d'Amat, Centre Excursionista de la Comarca de Bages, Casal Regionalista, Lligues de Perseverància, EL PLA DE BAGES, «Patria» i «Diario de Manresa», Foment de la Sardana, Centre E. Montserrat, Orfeó Sallentí, Orfeó Nova Tàrraga, Orfeó «La Formiga» de Castellbell, Orfeó de Ametlla de Merola, Comissions de Berga, Cardona i Pont de Vilomara i nombroses personalitats entre les quals saludarem a don Leoncí Soler i March, Antoni Arderiu, Josep Coll i Roca, Antoni Abadal, l'ex-President de l'Orfeó senyor Jordana, Manuel Bertan i Mates, el Mestre Rnt. Josep Poteillas, Arxipreste doctor Alabern, i Canonge doctor Pau Firmat, i tants altres que farien la llista interminable.

Una carta de l'Orfeó Català

Amb gran plaer publiquem la carta present que hem rebut de l'admirable Orfeó Català. I ho fem constatant que aquest document és una honorança autèntica per PATRIA, qui agraida regracia al meritíssim Orfeó aquesta distinció que ens fem verament de la cor.

Senyor Director de PATRIA

Manresa

La Junta Directiva de l'Orfeó Català, en sessió darrerament celebrada, acordà testimoniar-vos el seu més sincer agraiment per l'interessant i amorós extraordinari que el diari PATRIA, de la vostra encertada direcció, va publicar amb motiu de la visita de l'Orfeó Català a aqueixa noble i generosa ciutat, i que tant va contribuir a l'èxit de l'excursió i a la difusió de l'obra artística i cultural que realitza la nostra Entitat.

En felicitar-vos especialment per la vàlua dels treballs publicats així com per la bella presentació del mentat extraordinari, us preguem, distingit senyor, feu extensiva aquesta nostra cordial felicitació i agraiment a tots els col·laboradors que amb tant d'amor tractaren l'obra de l'Orfeó Català i a tots els quals, com al diari PATRIA, desitgem els majors èxits i eficàcia en el seu apostolat periodístic, per al bé i enaltiment de la cultura general del poble i bon nom d'aqueixa amorosa ciutat.

Que Déu us dongui llargs anys de vida.

Barcelona, 21 de novembre de 1926.

El President,
J. Cabot

El Secretari,
P. Boada

"Patria"

26 Novembre 1926

L' Orfeó Català a Manresa

L'ARRIBADA

Fou a tres quarts d'onze del matí i pels Ferrocarrils Catalans. Les andanes de l'estació plenes de gom a gom de multituds que es dalien per aplaudir, com així ho feren. Tot l'Orfeó Manresà hi era en ple, però amb caràcter particular. Hi havia representacions dels orfeons Nova Tarrega i Sallenti amb els seus respectius mestres, senyor Güell i mossèn J. Potellas. Els orfeonistes davallaren del tren riallers i afables, essent saludats amb aplaudiments. Fou aquest moment que un antic orfeonista resident a Manresa oferí al mestre Millet un exemplar de l'extraordinari de PATRIA, que agrai amb paraules d'elogi.

L'Orfeó Català passà pel passeig de Pere III, endirigint-se a la Seu, i l'Orfeó Manresà pel carrer de Guimerà. Es troba er anall Guimer. Es trobaren a la plaça de la Seu, on entraren orenadament tots. Sonaren sorollosos aplaudiments aleshores i en posar-se les noies de l'Orfeó Català les mantellines blanques. Tota la plaça de la Seu estava atapeïda de gent i més encara el grandios primer temple de de Manresa. Amb prous feines podien entrar-hi els dos Orfeons. S'impresionaren moltes plaques aleshores i una llarga cinta cinematogràfica, el començament de la qual es féu en arribar el tren que aconduïa l'Orfeó.

Digué la missa el Rnd. mossèn Valentí Santamaria, i perdurant aquesta cantà l'Orfeó el "Psallite" gregorià del segle X, la "Pregària a la Verge del Remei" i "Al cel blau".

Acabada la missa els orfeonistes s'esbargiren per la ciutat, visitant molts la Santa Cova i la ca-

pell del Rapte. El mestre Millet i Junta dels dos Orfeons anaren anaren a visitar el batlle a casa de la Ciutat, i visitaren a l'ensens l'arxiu, que amb sa deferència proverbial els ensenyà el venerable arxiver Joaquim Sarret.

Dinaren en diversos hotels, però el mestre Millet a casa del mestre Blanch. Al Casino de Manresa es trobaren les juntes dels orfeons, on prengueren cafè, i on la cinta cinematogràfica impressionà prenent els mestres Millet i Blanch en germanal conversa. Abans de dinar els dos mestres anaren amb auto vers Sant Joan de Vilatorrada per veure i admirar un antic codi de música gregoria (llibre de cor) que es guarda en aquella veïna parròquia.

El dinar fou servit esplèndidament per les cases Hotel Mundial, Fonda de Sant Domènec i Fonda del Centre.

EL CONCERT

No és pas possible enfilear idees justes després de sentir l'Orfeó Mestre de Catalunya, per escriure paraules d'elogi a llaor del mateix. No gosarem pas fer-ho. Pas arreu del món el nom de cap entitat musical orfeònica pot posar-se al costat de l'Orfeó Català: ço és cert, és evident: doncs, dir que la primera societat mundial cantà bé, és no dir res; afegir-li que cantà molt bé, algom de nou és dir, però tampoc gran cosa. Què cal dir, doncs?

Jo només diré que cadascuna de les vegades que he escoltat l'Orfeó Català he sentit cantar l'ànima puríssima i pietosa de nostra terra, he sentit batre amb fortituds de martells en roca esquiva, el cor de Catalunya, i he vist l'alenada fecunda i calenta del nostre ésser èt-

nic vessar-se damunt les multituds escoltaïres, entusiasmant-les esbojarradament, encisant-les beneïdament, electritzant-les meravellósament i gloriosa. La música de l'Orfeó és la nostra música, però executada per ell, esdevé dobladament i triplicada nostra: aleshores hom pot dir, sens por d'errar-se, que aquelles melodies admirablement escrites i més admirablement cantades, són el "verb viu" nostre, és l'essència nostra plasmada en harmonies captivaires, falagueres, rientres, tristivols i de gaidi. Per ço els qui estimen una mica la terra, abranden més i més els calius de sos amors; i els qui no l'estimen o són estranys als nostres sacres amors, admiren la raça catalana, la reverencien i l'aplaudeixen. I, penseu-ho bé: qui aplaudeix una obra, es fa aimador inconscientment de l'obra aplaudida.

Dites totes aquestes coses farem l'elogi de l'Orfeó Català només fent gràcies a Déu nostre Senyor Totpoderós i a Santa Maria de Montserrat per haver posat aquesta gemma de preuetats divinals en el prat castíssim de Catalunya i resant-li enfervorits aquestes paraules sagrades que els preveres solen dir pel Sobir Pontífex: "El Senyor ens el conservi i vida perllongada li doni; Ell el curulli de benaurances en la terra i mai no vulgui que esdevingui en mans de sos enemics."

Per voler del públic totes les composicions haurien estat bisades. Ho foren, per ço, "El fill de D. Gallardó" (Sancho Marraco), "Cançó de la Moreneta" (Nicolau), "L'Emigrant" (Vives) i "Canta i vola que fa sol" (Vives). "El cant de la Senyera" fou rebut amb aplaudiments desbordants, els quals es tornaren a sentir demanant el "bis" de "L'emigrant". Féu entendre els cors i vessar llàgrimes o alguns ulls la clàssica "La mort de l'escolà", i

sentir dolces fiblades d'amors montserratins aquelles veus de les noies en cantar "Cançó de la Moreneta" i les dringaires d'aquell estol de nens que s'acoblaren a l'entorn del mestre Millet com si fos el pare de tots, en esgranar "Cançó dels escolans", ambdues del mestre Nicolau.

Els tres idil·lis del mestre Vives són tan delitosos, admirables i exquisits i musicals amb tanta novitat, qu'eembadaliren els esperits. Aquestes tres peces de l'idil·li són de vàlua raríssima: "La mort de l'escolà" les estima com germanes besones seves. El mestre Vives és verament un mestre en escriure música clàssica brodant-la amb formosors noves del nostre esperit. "Jesus i Sant Joan", "La lluna i la rosa" i "Canta i vola que fa sol", són tres peces d'or brodades per mans d'argent, llums i flaires.

I finim ara ací i amb això punt darrer fem dient: Déu ens concedeixi ben sovint aitals gràcies d'harmonia.

El teatre Conservatori estava ple a vessar. Molta e gent s'hagué de quedar fora, perquè les localitats estaven acabades des del dijous. El públic, selecte, correcte i enfervorit. Començà amb un breu parlament del mestre de l'Orfeó Manresà que amb tot aquest compost de vells i anties cantaires i en nombre de més de 200 cantà l'"Himne de l'Orfeó" del mestre Casas. Després, seguint la moda moderna de commemorar els difunts, fou pregat el públic de fer un minut de silenci en recordança del fundador de l'Orfeó Manresà. La qual cosa fou feta. Donà les gràcies el mestre Blanch i apresqué en mig d'aplaudiments l'Orfeó Català a desgranar son magnífic programa. El concert acabà a les set.

Un aplaudiment ben llarg i ben merescut a l'Orfeó Manresà per ha-

ver obert la porta de les festes de les seves noccs d'argent amb la vinguda de l'Orfeó Català.

Baldiri

COMIAT

El rebé l'Orfeó meritíssim, ben cordial i, encara que humil, fou esclatant. Les andanes de l'estació eren plenes. Hi veiérem personalitats de relleu. L'ordre regnà sempre i sempre, i la més absoluta disciplina arreu es veié. Xiulà el tren, començà de moure's, i un davassall d'aplaudiments ofegà el soroll del convoi que s'allunyava. Tothom feia adeu-siau! amb el cor entendrit per l'enyorament.

Aquestes són les dades de la vinguda de l'Orfeó Català a obir les festes de les noccs d'argent del nostre Orfeó. Qualsevol que ho hagi vist no podrà pas menys de dir, que anc que no pas en manifestació entrà i sortí l'Orfeó Català, però sí que triomfalment passà pels nostres carrers i arribà a la Seu.

"Patria"

15 Novembre 1926